

JUTRANJE NOVOSTI

NARODNO RADIKALNI DNEVNIK

(Zbija vsak dan jutraj, izvzemši ponedeljke.
Mesečna naročnina:
v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/L — Telefon št. 213
Brzjavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.
Upravišтво: Marlin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Oglasi po tarifu. Sprejemajo se le do 15. ure.
Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem č.k. uradu št. 13.238.

Potrebna žrtev.

Federalistični blok pod vodstvom g. Radića, Korošca in Spaha je izrazil krepko reakcijo na strani ustavobraniteljev, in uvidenosti vodilnih politikov v Narodni radikalni stranki je pripisati modra razbistrihitev notranje politične situacije. Vemo, da se g. Pašić ni ravno z veseljem odločil za pogajanja z demokratimi, saj so ga izkušnje z g. Davidovičem uverile o vrednosti demokratskih zagotovil, ali če pogledamo današnjo situacijo, ne vidimo skoraj nobenega izhoda, ki bi peljal mimo radikalno-demokratske koalicije.

Stupca Radić je kratkoročno izjavil, da se z radikalci in z g. Pašićem ne mara pod nobenim pogojem spustiti v kakršnakoli pogajanja. V svoji oholosti je vrzel zagrebški knjižničar Beogradu bojno napoved v obraz. Radić pravi, da je sporazum mogoč edino s srbskim narodom, ne pa s Pašićem in radikalci... Sedaj je jasno, da si je Radić namenoma podri vse mostove, ki vodijo iz njegove blazne politike v realno življenje.

Radikalno-demokratska koalicija je torej na vidiku. Jasno je le toliko, da tudi ta kombinacija nima one trajnosti, ki bi morala pospešiti konsolidacijo države. Dokler reži med g. Davidovičem in g. Pribičevićem idejni prepad ustavnopolitičnega nesporazuma, ni mogoče misliti na to, da bi se nova in v momentu sile zvarjena koalicija mogla posvetiti delu za narodno in državno obnovo. Priti bo moralo do novih volitev, ki jih bosta izvedli obe stranki.

Stališče, ki ga je zavzemala NRS takrat, ko je razbila bivšo koalicijo, je bilo popolnoma pravilno. Smatrala je za potrebno, da se izvede konsultacija naroda. Ako v demokratski stranki ne bi bili nastali dva v ustavnem vprašanju si načelno nasprotujoči struji, bi danes najbrže še imeli bivšo koalicijo. Demokrati so pretrgali bivši koaliciji nit življenja s svojo dvoletnostjo, vso krivdo radi propasti državotvornega bloka pa so zvalili na — NRS. Ta neodkrita politika jim je škodovala zelo mnogo. Priložnosti bodo imeli sedaj dovolj, popraviti to, kar so v svoji lahkomiselnosti storili.

V urli, ko pišemo te vrste, še vesti o ustanovitvi koalicije niso definitivnega značaja. Vršili so se neobvezni pogovori vodilnih politikov obeh strank NRS sta, kakor doznavamo, zastopala dr. Laza Marković in dr. Vajslav Janjić. O ciljih nove koalicije se danes še ne more govoriti, ker so vse tozadevne kombinacije preuranjene.

Tako smo srečno dospeli tja, kjer smo se še bili v prvi polovici meseca decembra. Situacija je sedaj razjasnjena v toliko, da bo NRS z ostalimi ustavobranitelji za vsako ceno varovala Vidovdanske ustavo, Tisti, ki so mislili, da je NRS storila državi malo uslugo, če se ni kar čez noč pričela pogajati z Radićem, že uvidevajo, da je imel g. Pašić prav. Radićevščina bo skopnela, kakor spomladanski sneg. Ne bo prišlo do amputacije, kakor se morda na tihem veselijo zagrebški frankovci. Nobenega kompromisa tudi ne more biti s federalističnim blokom, ki stoji danes pod kvarnim vplivom blazne ideologije g. Radića. Ko bo uvidel hrvaški seljak, da država lažje čaka na njegovo iztrevanje, kakor on na fantastično republiko, ki mu jo objublja Radić, potem bo kmalu konec žalostne zapuščine avstro-madžarske preteklosti.

Nova koalicija je žrtev, ki je polaga NRS na oltar narodnega edinstva. Ona se tega dobro zaveda, zato jo bo morala prekriti takoj, če bi se pojavile zopet one tendence, ki so dovele do kongresa javnih delavcev v Zagrebu.

Volilna borba v Bolgarski.

Sofija, 6. aprila. (Z) Izvrševalni odbor makedonskojužnih je naročil vsem članom, naj se takoj umaknejo z ozemlja kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in naj se do 22. aprila ne odстранijo iz Bolgarske. Predsednik Aleksandrov je v svrhu tega koraka obrazložil v posebnih objavah, v kateri veji, da imajo za čas volilne agitacije v Bolgarski oditi vsi četaši v poedine vasi v notranjosti bolgarske in tamkaj agitirati za opozicijski blok.

Razvoj politične situacije.

Zveze federalističnega bloka z inozemstvom. — Radikalno-demokratska koalicija.

G. PAŠIĆ PRI KRALJU.

Beograd, 6. aprila. (B) Ministrski predsednik Pašić je bil včeraj popoldne na dvoru v avdienci pri kralju Aleksandru, kateremu je poročal o sklopih, do katerih je prišla vlada v razpravi o političnem položaju.

VELEIZDAJALSKE ZVEZE FEDERALISTIČNEGA BLOKA.

Beograd, 6. aprila. (B) »Politika« piše: Sinoči se je v vladnih krogih živahno razpravljalo o gotovih korakih, ki jih mora storiti kabinet takoj po pravoslavni velikonočni praznikih. Govorilo se je tudi o poročilih, ki jih je prejela vlada iz zanesljivih virov o zvezah, ki obstajajo med novim federalističnim blokom v Zagrebu (Radić-Spaho-Korošec) in inozemstvom. Po teh informacijah smatra vlada, da gre za čim večje in da ji državni zakon dajajo pravico, da stori korake v zaščito varnosti države.

POSVETOVANJA PRI G. PAŠIĆU.

Beograd, 6. aprila. (B) Včeraj popoldne so posetili predsednika vlade Nikolo Pašića nekateri ministri in prvaki Narodne radikalne stranke, ki so z njim razpravljali o izhodu sedanjega položaja. Ker se vedno bolj približuje dan sestanka nove narodne skupščine, želijo radikalci razjasniti situacijo in odstraniti neprijetnosti, ki bi se mogle vladi pripetiti takoj na prvi seji parlamenta. Potrebno je tudi, da si Narodna radikalna stranka pravočasno zagotovi večino v verifikacijskem odboru, ker bodo njegove odločitve zelo važne za nadaljnje delovanje narodne skupščine. Pri predsedniku vlade so bili med drugimi ministri dr. Marković, Vujičić, Krsta Miletić in Jovanović ter dr. Vojislav Janjić. Pri njem sta bila tudi finančni minister dr. Stojadinović in vojni minister general Pešić. Njihov porazgovor je veljal v glavnem izdatkom francoskega posojila v znesku 300 milijonov frankov.

IZ SEJE GLAVNEGA ODEORA NRS.

Beograd, 6. aprila. (B) Na včerajšnji seji glavnega odbora Narodne radikalne stranke se je ponovno razpravljalo o odločitvah, ki so padle malo pred volitvami glede oseb, ki so cepile kandidatne liste stranke in tako zanesle zmedo v radikalne vrste. Te odločitve, ki so se stalno objavljale preko »Samouprave« nekaj dni pred volitvami, so se sedaj nekaj izpremenile. V Narodno radikalno stranko in v poslanski klub sta bila sprejeta Ante Radojević in Mita Dimitrijević, ki sta bila z zadnjo odločitvijo izključena iz stranke, izključen pa je sedaj iz stranke četaš Pera Jovanović, ki je po zadnji odločitvi ostal v Narodni radikalni stranki, dasi je cepil kandidatne liste v beografskem volilnem okrožju. Nadalje je glavni volilni odbor naročil vsem okrožnim odborom, naj preiščejo slučaje posameznikov, ki so cepili stranko ali pomagali cepiti kandidatne liste, ali ki so na katerikoli drug način škodovali interesom Narodne radikalne stranke, in naj stavijo konkretne predloge glavnemu odboru o kaznih, ki se imajo izreči proti takim osebam. Govorilo se je tudi o notranji politiki.

Beograd, 6. aprila. (B) Prva seja radikalnega poslanskega kluba je sklicana za 14. aprila, kakor se je to

Proti dinarskim spekulantom.

Beograd, 6. aprila. (Z) Razen včeraj objavljenih kazni za tvrdke, ki so zapletene v zadevo Haacker & Co., objavlja generalni inspektorat finančnega ministrstva, da je v teku nadaljnja preiskava v tej aferi. Ugotovilo se je mnogo nepravilnosti proti zakonu, kakor o posojevanju denarja na obre-

USTANOVITEV »AGRARNE BANKE«.

Beograd, 6. aprila. (B) »Pravda« doznava iz govorilnih krogov, da je velika Rothschildova (angleško-francosko-ameriška) skupina sklenila, ustanoviti v naši državi veliko banko. Zatrjuje se, da so pravila že izgotovljena in da se bo ta novi denarni zavod imenoval »Agrarna banka«.

prvotno nameravalo. Ker ima demokratski klub svojo sejo dne 12. t. m., upajo radikalni krogi, da bodo demokratski zavzeli določeno stališče, ki ga bo mogel vzeti radikalni klub takoj potem v pretrcu.

Beograd, 6. aprila. (B) Kakor poročajo »Novosti«, je odpotoval poslanec Velimir Popović, načelnik kabineta ministrskega predsednika, v Zagreb v svrhu pregovorov s Stjepanom Radićem.

IZ VRST OPOZICIJE...

Beograd, 6. aprila. (B) »Politika« piše: Čimbolj se bliža sestanek narodne skupščine, tembolj postajajo duhovni nervozni in se množijo razne kombinacije, med katerimi so nekatere zelo zanimive. Tako se v vrstah opozicije govori, da ni izključeno, da pride Radić s svojim blokom v Beograd. Radić ima baje vsa pooblastila, da se udeleži v parlamentu volitev članov verifikacijskega odbora. Ker je proti izvolitvi mnogih radikalnih kandidatov izvoženih precej pritožb, bi Radić s svojim blokom pomagal razveljaviti izvolitev teh kandidatov, tako, da bi se številni radikalni poslancev in mandatov muslimanskega džemeta v Južni Srbiji precej zmanjšalo. Radikalci bi se potem takom morali umakniti, Radić pa bi se potem povrnil v Zagreb in ne bi položil prisege.

VERJETNA KOMBINACIJA.

Beograd, 6. aprila. (B) »Politika« javlja: Upliven politik iz bližine vlade in dvora, je podal sinoči tale pregled o političnem položaju: Vlada je do danes razpravljala o vsem, kar je potrebno za točno razmotrivanje situacije. S tem je končan prvi del njenega dela. Sedaj mora začeti izvajati svoje namere. Kaj namerava storiti vlada, se naravno ne mora sporočiti javnosti. Kabinet je uverjen, da bo mogel najti izhod iz sedanjega položaja. Razumljivo je, da bo vlada morda izpremenila svoje načrte, kakor se pač razvijejo dogodki. Ena od možnih političnih kombinacij, ki bi omogočila ozdravljenje sedanjih razmer v državi, bi bila radikalno-demokratska koalicija, ki nikakor ni izključena.

Beograd, 6. aprila. (B) Današnja »Politika« je prejela od ugledne osebe izjavo, v kateri veli: Edino možna politična kombinacija za saniranje razmer v naši državi je radikalno-demokratska koalicija. Ako ne pride do te kombinacije pred sestankom nove narodne skupščine, bi bilo treba razdeliti državne posle tako, da prevzame vsaka državotvorna stranka nase del nalog za izvedbo državnega edinstva. Na ta način bi se brezdvomno dosegel velik uspeh.

Beograd, 6. aprila. (B) »Novosti« pišejo: Vesti o pogajanjih med radikalci in demokratimi se potrjujejo. O tem pišejo tudi danes vsi listi prestolnice. Vladni listi sicer zanikujejo to vest, vendar doznavamo navzlic vsem demantijem, da se pogajanja nadaljujejo in da se je že dosegel načelni sporazum za koalicijo med radikalci in demokratimi. V imenu demokratov vodi pregovore poslanec Svetozar Pribičević.

Beograd, 6. aprila. (B) »Novosti« objavljajo porazgovor z dr. Rojcem v Zagrebu, iz katerega je razvidno, da se dr. Rojce zavzema za revizijo ustave v smislu načrta Stojana Protića.

ATENTAT NA VLAK.

Split, 6. aprila. (Z) Predvčerajšnjim so poskusili napasti tovorni vlak na progi Knin-Split s tem, da so položili kamenje na tračnice. K sreči pa atentat ni imel uspeha. Oblastva so uvedla preiskavo, da izsledijo dasle še neznane storilce.

Radić o svoji politiki.

Razgovor našega dopisnika s Stjepanom Radićem.

Zagreb, 6. aprila.

Danes dopoldne je bil Vaš dopisnik pri g. Stjepanu Radiću, ki ga je na svojem stanovanju prav prisrčno sprejel na razgovor.

V prvi vrsti se je Vaš poročevalec zanimal za vprašanje, ali so istinite vesti nekaterih listov, da je bil dr. Tomljenović pri njem v posebni misli kot posredovalec med njim in levičarskimi demokratimi (pristaši Ljube Davidovića). G. Radić je izjavil: »Res je, da sem govoril z g. dr. Tomljenovićem, toda najin porazgovor je bil povsem zaseben. Dr. Tomljenović ni mogel govoriti v imenu g. Davidovića, ker po volitvah sploh ni prišel z njim v dotiko.« Ali je po vašem mnenju sporazum z g. Davidovičem sploh mogoč in ali se da udeležiti? Na to vprašanje poročevalca in pa, ali je tudi mogoč sporazum z radikalci, je dejal g. Radić, da je za sedaj nemogoč vsak porazgovor, ker se zdi, da so se radikalci odločili za nadaljevanje politike vidovdanske ustave, ki izključuje vsak sporazum.

Kar se tiče amputacije, o kateri se te dni toliko govori in piše, meni g. Radić, da je neizvedljiva, in sicer iz raznih razlogov. Prvič je nemogoča iz mednarodnega vidika, drugič pa zaradi te-

ga, ker je ne marajo niti Hrvati, niti Srbi. Pisava in pa predlogi raznih listov o amputaciji predstavljajo sicer trenutno indispozicijo, vendar to ne odgovarja psihologiji našega naroda. Kajti čim pride razum, se vidi, da je treba rešiti vprašanje, kako naj se odpravijo vzroki, ki so dovedli do sedanjega spora.

»Naš prihod v Beograd« je nadaljeval g. Radić, »ni nikak aksijom in je odvisen od razvoja razmer. V Beograd bi prišli šele tedaj, ko bi bil sporazum že gotov in ko bi dobili garancije, da se sporazum res izvede. Mi ne smatramo naše države za Avstrijo in Srbe ne za Nemce ali Madžare, da bi se morali proti njim boriti. Zato bo naš boj v narodni skupščini, ako ne pride do sporazuma, spor le še postril, da, utegne priti lahko tudi do katastrofe. Sporazum z vlado je nemogoč po njenih namerah, deliti Hrvatsko. Zato smo pripravljeni podvzeti vrsto odredb, da preprečimo to delitev. Moje mnenje je, da do take amputacije ne pride in tudi ne sme priti, ker je bolje za nas in za Srbe, da se sporazumemo. Edini izhod iz današnjega položaja je sporazum. Zato si moramo staviti za načelo, da ne smemo iti narazen, ker bi bilo to gorje za nas vse. Zlasti pa ne smemo iti narazen s silo, ker bi to pomenjalo katastrofo našega naroda.«

Nemčija in reparacije naši kraljevini.

Beograd, 6. aprila. (Z) Ker so zadnje izjave pravosodnega ministra dr. Markovića o vojni odškodnini iz Nemčije naravno izzvale živahno zanimanje pri nas, pa tudi v inozemstvu, je podal upliven Nemec v Beogradu sledeča pojasnila o tej stvari: Po izjavi ministra dr. Markovića se ponovno opaža veliko zanimanje, ki ga ima jugoslovenska vlada za dobavo na račun vojne odškodnine iz Nemčije. Nemčija upošteva to naše zanimanje. Stvar stoji namreč tako, da gleda Nemčija baš glede Jugoslavije na to, da se brez vsake ovire izvrše dobave. Vse reparacije, ki sta jih sklenila reparacijska komisija in državni komisar pred protizakonitim vpadom Francozov in Belgijcev v Poruhirje, so že izvršene. Kar se tiče novih pogodb, se more reči,

da se te dobave, razen onih, ki se ne morejo izvesti iz razlogov, ki tičijo v reparacijski komisiji sami, in ki niso v zvezi z zasedbo Poruhirja, izvršujejo hitreje in bolje, kakor se je v prvem trenutku mislilo. V glavnem je treba opomniti, da se bodo dobave, ki se dajo izvršiti v kratkem roku in ki se nanašajo na že izgotovljeno blago, hitro in brez odloga izvedle. Zakasnit se morejo le pri dobavah, ki potrebujejo večjih priprav in delj časa za izgotovitev. Pripravljenost Nemčije za izpolnitev svojih obveznosti glede naših reparacij ostaja še nadalje njeno načelo. Sicer pa je baš v zadnjem času dospelo zelo mnogo dobav v Jugoslavijo, ki so popolnoma zadovoljile zainteresirane kroge, nove pošiljke pa so na potu.

Poruhirska akcija.

London, 6. aprila. (K) (Reuter) Javljajo, da je Loucheur ministrskemu predsedniku Bonar Lawu sporočil podrobnosti vzpostavitvenega načrta, ki ga podpirajo zmečni elementi Francije in ki obsega naslednje točke: 1. znižanje skupne vsote reparacij, 2. izdajo mednarodnega posojila, 3. mednarodno jamstvo za pogodbe.

Pariz, 6. aprila. (K) (Agence Havas) Londonskemu poročevalcu »Petit Parisien« je izjavil Loucheur, da je bilo njegovo potovanje popolnoma zabeleženo. On ni imel nikakega pooblastila razpravljati o vprašanjih, ki spadajo izključno v pristojnost francoskega kabineta in se je omejil na to, polizvedeti za mnenje, ki ga imajo oficijelni in politični krogi o francosko-angleških od-

nošajih. Prepričan je, da so priteljska čustva, ki jih goji Anglija za Francijo, še vedno prisrčna in da Angleška gorče želi pri urejanju mednarodnih vprašanj delati skupno s Francijo.

Berlin, 6. aprila. (K) »Berliner Tagblatt« poroča iz Bochuma: Voditelji delavstva v Poruhirju so sklenili one trgovce, ki so v nasprotju s tozadevno prepovedjo, prodajali Francozom blago, s primernimi ukrepi delavskih organizacij kaznovati. Za take trgovce ne bodo železniški in transportni delavci nič več prevažali blaga. Dalje bodo delavske organizacije take trgovine bojkotirale.

Münster, 6. aprila. (K) V Bochumu so Francozi včeraj vse banke vojaško zasedli in zaprli. (W)

Justifikacija prelata Budkiewicza.

Varšava, 6. aprila. (K) Iz Moskve poročajo: Kljub demantijem, po katerih bi nad prelatom Budkiewiczem izrečena smrtna obsodba ne bila še izvršena, potrjujejo oficijelna časniška poročila izvršitev smrtno obsodbe.

Varšava, 6. aprila. (K) Zaradi usmrtilive prelata Budkiewicza v Moskvi, so se včeraj zvečer višile velike protestne demonstracije, katerih se je udeležilo okrog 100.000 oseb. Odposlanstvo demonstrantov, ki so korakali po glavnih ulicah, je ministrskemu predsedniku izročilo resolucijo, v kateri se protestira proti usmrtilvi Budkiewicza. Ministrski predsednik je izjavil, da bo vlada vztrajala na svojem stališču proti sovjetski vladi. Vlada bo storila vse, da bo zajamčila varnost Poljakov, ki žive v Rusiji. Vlada mora spraviti svoje postopanje v sklad s postopanjem drugih držav, posebno pa s postopanjem svete stolice.

OSTAVKA ŠVEDSKE VLADE.

Stockholm, 6. aprila. (K) Drantingov kabinet je podal ostavko, bo pa

na prošnjo prestolonaslednika-regenta začasno vodil posle naprej. Kralj, ki je sedaj v Nizzi, je bil o ostavki kabineta brzjavno obveščen. (W)

POLOŽAJ V RUMUNIJI.

Beograd, 6. aprila. (Z) Rumunski poslanik na našem dvoru Emandi demantira vse vesti o nemirih v Rumuniji. Vse take govorice in vesti so tendenciozno razširjajo. Položaj v Rumuniji je sedaj razčiščen po glasovanju o reviziji ustave. Parlament je razpuščen in v deželi vlada red in mir.

Današnje prireditve.

V Ljubljani:

Drama: »Hasanaginica« Oostovanje g. Mihajla Markovića, člana zagrebškega Narodnega gledališča. Red C.

Opera: »Janko in Metka« Izv. Kino Tivoli: »Napoleon v Schönbrunn«. Kino Ideal: »Graf Monte Christo«. V. d. Kino Matica: »George Bully«.

V Mariboru:

Narodno gledališče: »Traviata«. Izv. Ostujeja g. Knittel iz Zagreba in g. Balaban iz Ljubljane.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani: Tekoči teden: lekarna Prohaska, Jurešev trg in Ustaj na Sv. Petra sesti.

Prava beseda o nepravem času.

(Iz učiteljskih krogov.)

»Učiteljski Tovariš« je prinesel v predzadnji številki uvodnik pod naslovom »Lahjiv budžet«, kjer ostro kritikuje veliko pomanjkljivost in površnost pri sestavi proračuna za l. 1922 in 23 za prosveto v Sloveniji in trdi, da je ta proračun izdatkov »ena sama velika laž«. Ta članek je ponatisnilo tudi glasilo javnih namestencev »Naš Glas« v svoji zadnji številki.

Ljudje, ki so ta članek brali, so ostreli pred zagotetko, kako pride naenkrat resen list do tega, da govori ravno sedaj o proračunu in sicer o takem proračunu, ki ne dela prav nobene časti državi, še manj pa sestaviteljem in vladi. Saj še ne stojimo neposredno pred, ali pa po sestavi letnega proračuna, ampak živimo že v njem skoro deset mesecev in bomo živeli še najmanj kakor tri mesece. Torej zadeva ni tako aktualna, da si čutimo njene zle posledice vsepovsod. Še bolj smo jih pa občutili koncem septembra in tekmo oktobra meseca lanskega leta, ko so se nastanjale nove učne moči in se zaradi pomanjkanja plačilnih sredstev zopet brzojavno odstavljale, ko so se zapirale ekskurzijske šole iz istega vzroka in se zaradi velikega odpora zopet dovoljevale, ko so se uknile voditeljem borne funkcijske doklade, katere so jim še danes po zakonu zamaknemo, ko so se uknile katehetom kratkoma plače in obljubilo pozneje pisemno pojasnilo, ki pa žal, še danes ni došlo. Takrat je bilo umestno izpregovoriti trdo in krepko besedo, takrat bi se bila morala ožigosati s škorpioni vsa ta lahkomiselnost in površnost dotičnih krogov in pokazati s prstom na nje brez vsakega ozira, kateri stranki pripadajo. Da, takrat je bil čas za to. A takrat se to ni zgodilo, takrat niso našli stvarne in ostre besede za veliko krivico, ki se je zgodila Sloveniji na kulturnem polju. Zakaj ne?

Zato, ker so takrat vladali v Sloveniji demokrati in sicer tisti demokrati, ki so obenem sedeli tudi v centralni vladi v Beogradu, ki nosijo moralno in fizično vso odgovornost, kakor za vse druge napake na polju uprave v Sloveniji, tako tudi za pomanjkljivost prosvetnega proračuna. Saj so imeli demokrati ves višji šolski svet v svojih rokah, imeli so v prosvetnem ministru svojega somišljenika Pribičevića, imeli so finančnega ministra Kumanudija in v finančnem odboru razen svojih lastnih zastopnikov že znanega na-

rodnega predstavnika demokrata Sečereva, ki je bil vedno najglasnejši nasprotnik pri dovoljevanju kreditov »prečane«. Ako so že bili v Ljubljani pri sestavi proračuna bolj papeški, kakor papež sam, potem je bilo mesto v Beogradu, da bi se bili zavzeli za vse to tisti, kateri so imeli moč in oblast doma in tam. A tega niso storili, ker jim je bilo vse to na vse zadnje postranska malenkost, za katero se niso hoteli brigati. Ali pa so namenoma pustili, da je prišlo tako daleč, da bi se pozneje zopet mogli postavljati napram javnosti v pozo reševalcev in zaščitnikov interesov Slovenije, kakor so to tako radi in dobro delali.

Bog zna, zakaj je pravzaprav ta zanimiv članek zagledal še-le sedaj beli dan »post festum«. Najbrže bi ga ne bilo nikoli na svetlo, da so volitve izpadle drugače, kakor so.

Celo vrsto tujih grehov so že zvalili na ramena NRS pred nerazsodno javnostjo. In kakor vidimo, jih valilo še sedaj. Dosti so že morali popraviati radikali in bodo brez dvoma popravili tudi to, da si ne žanjejo samo pri nas prav nikakega priznanja, še manj pa hvaležnosti. Ako se pokaže greh, naj se pokaže tudi na grešnika v politični javnosti. Zato smo bili primorani pojasniti zadevo, da se ne bo pred nerazsodno javnostjo valilo tujih grehov na nas. Sedaj je lahko apelirati na poslance, da popravijo krivico, a apeliralo se naj bi bilo ob pravem času, da bi bila krivica sploh izostala in apeliralo naj bi se bilo na tiste, kateri so vse to zakrivil. Pri sestavi proračuna je bil v prvi vrsti odgovoren dotični minister in za njim pa finančni odbor s finančnim ministrom v finančnem odboru pa so imeli večino demokrati in jo imajo še sedaj, kakor se je videlo še po zadnji seji po volitvah, ko je demokratski tisk z zadovoljstvom javljal, da je finančni odbor izrekel radikalni vladi svojo nezaupnico.

Upamo, da sta »Učiteljski Tovariš« in »Naš Glas« toliko resnicoljubna in bosta v prihodnji številki dodala k omenjenemu članku še to pojasnilo, namreč: kdo je kriv vsega tega. Zakaj iz priobčenega članka bi se prav lahko sklepalo, da so to zakrivil radikali, ki vladajo sami že skoro pol leta in da so pri tem faktični krivci — demokrati — popolnoma nedolžni, ker niso na vladi.

Tak utis napravi v javnosti, kdor rabi prave besede o nepravem času.

Politične novosti.

NAŠA KRALJEVINA.

— Nov češkoslovaški konzul v Splitu. V Splitu je prevzel konzularne posle novi češkoslovaški konzul dr. Doležal. Dosedajni konzul Zikmund Konečný je odpotoval v Prago.

— Konzul skandinavskih držav. V Sarajevu je prišel ing. Oto Febrilius Fisher, kot delegat skandinavskih držav, ki naj v naši državi vzpostavi medsebojne gospodarske zveze. Delegat se bo stalno naselil v Beogradu, kjer bo v najkrajšem času imenovan za generalnega konzula skandinavskih držav.

BOLGARSKA.

— Samozvest bolgarskih zemljaradnikov. Te dni je obelodanilo glavno glasilo g. Stamboljskega »Zemljaradnik« uvodnik, ki pravi, da je dobila zemljaradniška stranka pri zadnjih volitvah 100.000 glasov več, tako da presega njeno skupno število volilcev — 450.000 glasov. To veliko število glasov daje agrarni stranki pravico absolutnega vladanja. Poraz meščanskega bloka odpira izključno možnost borbe proti komunizmu. Boljševizem še ni poglaval svojih korenin v pripravo kmetstvo ljudstvo. Komunistično stranko so ojačili le posamezni dezertirji iz meščanskega tabora, ki se bodo pa sigurno znašli pod zastavo agrarizma.

ITALIJA.

— Fašistovski klin. Rimski »Epoca«, piše o milanskem sestanku državnikov, ki mu pripisuje kar največjo politično važnost, sledeče: Avstrija mora tvoriti klin med Češkoslovaško in Jugoslavijo, da se prepreči ustanovitev vseslovenskega bloka med evropskim vzhodom in Balkanom. Ojač kooperacija med Italijo in Avstrijo bi lahko izvršila to nalogo. Češkoslovaška in Jugoslavija morata opustiti svoj podunavsko-balkanski načrt, kajti trajna delitev s pomočjo Avstrije, da je najboljša garancija miru.

— Izgnan novinar. Iz Italije je policijskim potom izgnan milanski dopisnik švicarske novinarske in brzojavne agencije Gottlieb Wernle. Kot razlog so italijanske oblasti navedle ovadbo nekega madžarskega novinarja.

NEMCIJA.

— Novi nemški minister za obnovu. Kakor poročajo iz Berlina, je predsednik Ebert imenoval dosedanjega zakladnega ministra dr. Alberta ministrom za obnovu. Zakladno ministrstvo je bilo s l. t. m. razpuščeno, in je bila kompetenca tega ministrstva odkazana drugim državnim uradom, v prvi vrsti finančnemu ministru. Ministrstvo za obnovu ni bilo po demisiji dr. Rathenaua več zasedeno.

Iz prosvetnega življenja.

LJUBLJANSKA OPERA.

— Janko in Metka. Pravljica opera v treh dejanjih, zložil na besedilo Adelheid Wette. Engelbert Humperdinck. Vsebinska: I. dejanje. Siromahna soba. Janko veže metke. Metka kvačka noravice. Lakotni si preganjata s petjem ljubeznivih otroških pesnic. Komaj čakata, da pride mati dom, ker lakota je že huda. Že tedne sta dobivala za hrano le suhi kruh. Sosedja je danes sicer podarila lonce mleka, toda dotakniti si ga ne upata; mati jima za večerjo skuha mlečno kašo. Od veselja začne plesati. Mati se vrne in je huda. Hoče ju našvrtati s šibo, pa po nesreči prevrne lonce in razlije mleko. V jezi pošlje otroka v gozd jagode nabirati. Dasi se že noči, ne smeta prej domu, dokler ne prineseta polno košaro. Otroka se napotita v gozd, mati pa trudna zaspi. Oče pride domu nekoliko dobre volje. Prodajal je metle in prinesel seboj košaro jestevin. Ko mu pove mati, da je poslala otroka v gozd, se prestraši. V gozdu živi namreč čarovnica hrustalka, ki vabi otroke k sebi s pomočjo čarobnih medlenih kolačev, jih potem vrže v peč, speče v kolače in pojé. Hitro se odpravi oče in mati v gozd otroka iskati. — II. dejanje. V gozdu. Janko nabira jagode, Metka spieta venoc iz škovlja. Janko je že nabral polno košarico jagod, katere vesela pojesta. Znoči se in v strahu staja, ker ne moreta najti poti domu. V temi vidita razne prikazni, strahota se odmeva svojih glasov in zaman kliče stariša na pomoč. Iz megle stopi silovito peščeniček, jima vrže peska v oči, na kar po molitvi od jakega zaspanja. Iz ne-

bes pridejo po stopnicah angeli, da ju strazi. — III. dejanje. Angeli so izgnili, ozadje zakriva megla. Možiček-rošniček zbudi otroka, ki pripovedujeta, da sta v sanjah videla angela. Megla izgine in naenkrat zagledata kočjo čarovnice. Na levo je peč, na desno kletka, oboje zvezano s plotom iz medlenih možičev. Janko in Metka se lotita kolačev, ki jima silno diše. Iz hiše stopi grda ženska, ujame Janka in ga zapre v kletko, Metko pa pošlje v hišo po rožine in mandlje. Čarovnica je svojega plena vesela. Janko svari Metko pred njo. Ko zahteva čarovnica od Metke, naj pogleda v peč, se ta dela nerodno in zahteva, naj ona pokaže kako. Čarovnica se nato skloni, Janko in Metka pa jo porineta v peč. Vsi medeni možički, katere je bila čarovnica začarala ožive in so rešeni. Pridejo stariši in so srečni, da so našli otroka. Iz razvalin peči potegnejo čarovnico, izpremenjeno v velik kolač. Opera konča z veseljem in ljubeznivim otrokom.

— Gostovanje gđ. Hane Pirkove. V četrtak smo čuli po daljši odsotnosti gđ. Pirkovo, dramatično pevko bratislavske opere kot Marto v »Nizini«. S svojim zmagovitim nastopom ter harmonično enotnostjo petja in igre, se je povsem uveljavila. Njen glas je postal bogatejši na moč, a je mehak in dramatično zastrt, v višini močnejši ter kipeč. Njena igra uživa, raste in se stopnjuje: imponujoči stas in elementarnost njenega čustvovanja bi jo usposobilala zlasti za veletragične operne partije. Marta gđ. Pirkove ni bila plaha, brezmočna žrtva demonskega nasilja Sebastjana. V mestoma pretresljivih izbruhih s silo teptane duše, je ustvarila povsem samostojno kreacijo. V njej spili od vsega početka odpor in ljubeznivega izraza, ki ga našle x

Tik pred veliko nočjo je javil telegram iz Londona, da je nemška vlada obvestila britansko in ameriško poslanstvo, da je pripravljena začeti pogajanja, predno bodo belgijske in francoske čete zapustile ruhrsko ozemlje. Ta brzojavka potrjuje moto, ki jo je objavil Wolffov urad, v kateri kancler Cuno čisto hladno konstatira, da ni imel nikoli namena, postaviti kot predpogoj pogajanj izpraznjen Poruhirja po francosko-belgijski armadi. In vendar je v svojih gromovitih govorih par dni prej v Monakovem in Stuttgartu povedal naravnost nasprotno. Ta dementi se da razlagati samo s slabim utisom, ki so ga napravili ti govori v Londonu, Washingtonu in pri nevtralcih.

Od sedaj naprej pač že lahko smatramo, kot meni pariški »Gaulois«, da se je Nemčija popolnoma udala. To se bo videlo v par dneh ali pa v par tednih, če bodo enkrat Nemci jasno priznali, da sprejmejo vse določbe, ki so jih sklenile francoska in belgijska vlada pri zadnjem pogovoru v Bruxellesu.

Iz poznejših izjav kanclerja Cunoja je razvidno, da se Nemčija že polagoma bliža sporazumu o vprašanju reparacij: predvsem pa kažejo, da Reich že močno občuti posledice okupacije svojega važnega industrijskega in premogetnega središča. Že nekaj časa opažamo, kako nemirno išče Berlin izhoda iz tega neprijetnega položaja. Nemška diplomacija je oprezno tipala v Londonu, Rimu in Washingtonu. Iz tega se da tudi razlagati, zakaj sta Bonar Law in Lloyd George zadnje dni tako molčala o ruhrskem vprašanju.

Na vsak način je zadeva že precej razčiščena in Francozi bodo menda

Poruhirje in angleško-francoski odnošaji.

Med Anglijo in Francijo vlada prikriti, vsekakor pa napeto razmerje. Dvoboj, ki ga biljejo francoski in angleški časopisi, dokazuje, da se je ta borba zanesla že v najširšo javnost. To ni več tiho rivaliziranje med Quai d'Orsay-jem in Foreign Office-om, marveč borba francoskega javnega mnenja s širokimi masami angleškega ljudstva. Polemični boj med Londonom in Parizom nudi z dneva v dan vedno bolj ogorčen značaj. Na obeh straneh se sicer zatiruje, da je nasprotujoče mnenje glede na ruhrski konflikt tako na angleški kakor francoski strani le dogovorjena diplomatska igra, morda celo razdelitev interesne sfere, vendar pa je že danes jasno, da »entente cordiale«, ne obstoji več. Vsa znamenja kažejo, da se v Parizu in Londonu ne brigajo toliko za preteklost, tudi ne za sedanjost, gre jim v glavnem le za bodočnost: za ureditev nove evropske konstelacije. Na obeh straneh vlada nezaupanje. Angleško časopisje pazi skrbno na vsak migljaj g. Poincaréja. Francoska javnost pa neprestano obtožuje Veliko Britanijo, da stoji v francosko-nemškem sporu le radi tega kot nevtralna opazovalka, da bi tako paralelno oslabil oba svoja kontinentalna tekmeča, ter se na razvalinah francosko-nemškega boja postavila na trdno podlago svoje gospodarske supremacije. Razumljivo je, da z britanske strani očita Franciji težnjo po nadvladbi nad kontinentom in ustvaritev bloka kontinentalnih držav, ki bi bil izključno uperjen proti Angliji. Ta bojazen angleške javnosti je dobila konkretnega izraza v zadnji veliki debati angleškega parlamenta, v kateri se je naglašala potreba angleške zračne flote, ki da je v sedanjem stanju preslabotna, da bi mogla v danem slučaju zavrniti francosko nevarnost.

otroku narave — Pedru. Kot široka reka pa plane temperament gđ. Pirkove v njeno igro in petje tedaj, ko s prepričevalno resničnostjo pripravi uho in oko na katastrofo. Blisk oči, kratak boj bolesti s masčovanjem in ljubeznijo na obrazu in že plane Pedro na Sebastjanov vrat. Prav te končne scene je gđ. Pirkova s premišljeno, a naravno igro podala prav zajemljivo. Tako je bila Marta vsa resnična ženska: polna strastnih krikov in tajne moči.

Tudi ostali so pod vžigajočo taktirko dirigenta Matačiča kar najlepše pripomogli do lepo zaokrožene celote. Zlasti Tomaso g. Betetta je napravil mogočnega utis, g. Sowilski, Banovec in tudi ostali so ugajali. Od gđ. Pirkove je bil poklonjen šopek. Priznanja mnogo.

— Dve premijeri v ljubljanskem Narodnem gledališču. V soboto, dne 7. t. m. bo v dramskem gledališču premiera Ogrizovičeve drame »Hasanaginica« s članom zagrebškega Narodnega gledališča, g. Mihajlom Markovičem kot gostom v ulogi Hasanage. Prva repriza bo v nedeljo 8. t. m. druga v ponedeljek 9. t. m. Pri obeh reprizah gostuje g. Markovič. — V opernem gledališču bo v soboto premiera krasne Humperdinckove mladinske opere »Janko in Metka« z gno. Thalerjevo, gno. Rewitzkevo, gno. Kattnerjevo, gno. Korenjakovo, gno. Saxovo, gno. Smolenskajo in g. Cvejičem. Dirigira g. Jeraj, režira g. Sevasčjanov.

— Koncert opernega baritonista g. Aleksandra Balabana, naznanjen za 3. aprila je preložen in se vrši definitivno 17. aprila v dramskem gledališču ob 8. uri zvečer. Spored je muzikalno veleznamičen ter obsega operne arije in izbor modernih ruskih pesmi.

prav kmalu želi sadove svoje energije in potrpežljive neupogljivosti.

Nemško dolarsko posojilo je doživelo vrhu tega popoln polom. Nemška vlada je mnenja, da so tega krivi Francozi. Nemški časopisi priznavajo, da je fiasko posojila velik. »Berliner Tagblatt« pravi, da so posebno srednji sloji podpisovali z mlami svotami posojilo, medtem, ko je število velikih subskripcij precej majhno. Iz tega spet enkrat razvidimo, kako malo patrijotična je velika nemška industrija — kadar gre za njen žep.

Neuspehi nemškega posojila bo povsod nekaj — kar se pričakuje povsod z vso strogostjo, namreč polom nemške valute, Francoski finančni specijalist in pisatelj J. Décamp je že lani novembra zapisal besede: »Nemška marka je posvečena gotovemu poginu.« Videl je dobro v bodočnost. Nemci so sicer skušali urediti denarno anarhijo na različnih način, a ni šlo. Danes računajo o veleindustriji, o bančnih kreditih itd., že v zlatih markah. Še par mesecev in bankovci, ki jih tiska Reichsbank, bodo samo še zanimivost za zbirke, ali pa niti to ne več, kajti tiskajo jih vsak dan za 60 milijard mark.

Zato ni čudno, če vse beži od papirne marke in se zateka k zlati marki. Na njeni podlagi se določajo cene, dajejo in jemljejo krediti. Celo vlada je nastopila to splošno pot z izdajo državnih zlatih bonov in zapuščila tako papirnatu marko. Krog njenega plačevanja se vedno bolj zožuje. Še en korak in bankrot je tu, pa ne samo bankrot nemške države, ampak njenim upnikom, temveč tudi bankrot vseh Nemcev napram tujcem, ki so imeli zaupanje v njih devizo. — Dr. P. V. B.

Največ kritike v angleškem javnem mnenju je povzročil pariški list »Figaro«, ki objavlja senzacionalne članke, označene s tremi zvezdicami. V Londonu so prepričani, da je insipiral te članke sam Poincaré. Serija člankov še ni končana in v zadnjem je izražena zahteva po novi orientaciji francoske politike. Avtor teh člankov, ki je brezdvomno izvrstno informiran o političnem položaju v zapadni Evropi, insistira na trditvi, da je antanta, v katero je Francija položila vse svoje zaupanje, dnes razbita. Potrebna je nova orijentacija. Francosko nemška kooperacija je po zatrdilu tega člankarja izključena, vsaj za dogledno dobo, iskati pa bo treba izhoda na drugi strani. To bi bila zveza, katere se Anglija tako silno boji. Ravno radi te možnosti, je Anglija pričela s politiko, ki onemogoča sporazum med Nemčijo in Francijo. Člankar pravi, da je Nemčija sama največ zainteresirana na tem, da se sporazumi s svojim glavnim upnikom. Ako še tega do danes ni storila, je temu krivo dejstvo, da je v svojem intrasigntnem držanju našla izven nemških mej podporo, ki ni bila umestna. V tem članku pravi »Figaro« naravnost, da je sila, ki indirektno podpira Nemce, — Velika Britanija. Neznani avtor pravi naposled, da je popolnoma logično, ako se Francija politično sprijazni v svrhu skupnega dela z državami, ki odgovarjajo glede gospodarske in politične situacije njenim intencijam. V članku se nadalje ponavlja stara pesem o angleški grabežljivosti, ki da je zadovoljila samo svoje lastne potrebe. Anglija je vzela nemške kolonije, potopila je nemško mornarico, izkoristila nemško trgovsko mornarico, ugrabila Mezopotanijo s petrolejskimi vrelci, povrh pa še Palestino, da bi si zagotovila Mezopotanijo s petrolejskimi vrelci, povrh pa še Palestino, da bi si zagotovila okoli Sueškega prekopa in na Bliznjem Vzhodu vojo nadvlado. Anglija, da si je vzela »levji del«, Franciji pa je samo pustila upanje na negotove drobtinice. Sklepoma je člankar napadel Bonar Lawa in samega lorda Curzona, češ, da jo odkrito bodrita v njenem odporu proti Franciji.

Iz vsega tega sledi, da so bili odnošaji med Anglijo in Francijo pred poruhirsko akcijo sorazmerno boljši, nego sedaj. Zdi se, da francoski politiki in novinarji že uvidevajo, kam je Francijo privedla »eksploatacija produktivnih jamstev«. V finančnem odboru francoskega parlamenta so člani z mešanimi občutki ugotovili, da stane poruhirska akcija ogromne svote denarja, da pa vzpričo pasivne resistance nemškega delavstva in uradništva še ni vrgla nobenega vidnega dobička. Poruhirska akcija je investicija, ki se ne bo v doglednem času obrestovala, dala pa je povod za razširjenje prepada med angleškim in francoskim javnim mnenjem. Bliznja bodočnost bo pokazala, v koliko, da je bila borbenost g. Poincaréja upravičena.

All ste že obnovili naročnino za Jutranje Novosti?

Goriško pismo.

Gorica, dne 5. aprila.

Pisati o našem primorskem življenju, pomeni, peti jeremiado na razvalinah nekdanj cvetoče goriške dežele.

Prevrat nas je vrgel z dežja pod kap, rapalska pogodba pa je napravila iz nas plevel, katerega je treba iztrgati iz živje meje. Naši novi gospodarji se zelo trudijo, da bi to čimprej dosegli.

Pogled na politično, kulturno in gospodarsko polje nudi žalostno sliko.

Politično ne pomenimo v novi državi ničesar. Avtonomija je po želji fašistov in vidovdanskim trgovcem odpravljena. Nameravajo jo uvesti onega dne, ko bo mrtvaški angeli zapel svojo žalostno pesem poslednjemu Slovincu. Vsi ukrepi glede nas, se napravijo brez nas in žal jako pogosto proti nam. Postali smo državljanji zadnjega reda, ki ne igrajo nobene vloge. Tudi v tem oziru uveljavljajo fašisti staro rimsko pravilo. Vendar pa ne obupujemo in čakamo na boljšo bodočnost. V zavesti, da smo kturen narod, si želimo sporazuma in mirnega sožitja, toda zaenkrat zmanj. Politično življenje v naši državi se še ni ustalilo.

Se hujša pa je za nas druga posledica vojne, ki je bridko zadela naše ljudstvo. To lahko občuti samo tisti, ki je živel tu pred vojno in tudi sedaj tu života. Ko bi ravno mi ne poznali številnih delavcev, ki so prišli v prejšnjih časih k nam s trebuchom za kruhom, bi si mogoče vsvariti napačno sliko o gospodarskih razmerah nove države. Toda vedeli smo, da je bila brezplačna delitev aprovizacije tisočim beguncem, ki so se iz raznih taborišč vrnili sestradani na porušene domove, le pesek v oči. Prenehala je tudi zidanje, ki je prva leta vsaj preživljalo naše ljudi bodisi, da so hiše že vspostavljene, bodisi da se odškodnina zastoj pričakuje. Številne stavbene zadruge ne morejo več nuditi zasluzka svojim članom, ki sedaj s strahom gledajo v bodočnost.

Vipavska dolina se nagiba k propasti. Vino, ki je edini pridelek, leži v kletih in čaka na svojega odjemalca. Konkurenca tovarniških vin je prevlekla, da bi se ga moglo prodati vsaj s kritjem produkcijskih stroškov. O kraških dolinah, ki so preživljale že v prejšnjih časih svoje obdelovalce jedva za par mesecev, se sploh ne izplača govoriti. Kraški vir dohodkov je bil Trst, ki sam danes strada, četudi je bil nemalo vzradoščen, ko je bil odrešen. Od pomoči bi mu mogle edinele najširše koncesije, ki bi se dale zalednim državam. Kako in kaj bo država ukrenila o tem, seveda ne bomo mi odločali mi, niti naš žalosten gospodarski položaj. Čakati moramo, da si bodo pričeli stiskati pasove oni, ki domnevajo, da so za to poklicani.

Človeka, ki zasleduje naš razvoj, seveda ravno gospodarska stran najbolj vznemirja. Z gospodarskim propadanjem je načeta hrbenica našega narodnega življenja, ki vtegne imeti neprevidene posledice. Gospodarsko stanje je neizbežen predpogoj za vsak uspešen odpor napram krivicem, ki se nam gode. Ako naš kmetič svojo zadolženo posestvo proda, je treba premisliti, prvič kdo je kupec in nadalje ali kaj na stvari spremeni, ali ga obdrži kot zakupnik ali pa se napoti v tujino. Nočem biti črnogled, pa tudi ne optimist. Poznam naše ljudstvo in njegovo zavest, vem pa tudi, da je boj za obstanek, težak boj, ki ga lahko prenašajo le najtrdnije narave.

Bodoči gospodar naših krajev bo naša mladina. Ima li ona take tradicije, kot jih imamo mi? Sem spda važno vprašanje šolstva. Kakšno je to in v kateri smeri se bo razvijalo, ni težko uginiti.

Dobro, vzemimo prosveto v družtvih in domačo vzgojo. Glede prve bi omenil, da je on, ki se zaveda važnosti šolstva, tudi dovolj izkušen, da pozna pomen prosvetnega dela po družtvih. Zaključek si lahko vsvari vsakdo sam. Domača vzgoja na kmetih, pa nikdar ne vsadi tako globokih korenin v otroško dušo, da bi se ne mogle omajati. Stariši — delavci pa sploh nimajo dovolj časa, da bi obračali potrebno skrb v to smer.

V očiglednem dejstvu, je vendar le treba iskati od pomoči. Vprašanje je, ali bi bilo združništvo v stanu, kaj pomagati. Mislim, da mi bo vsakdo k temu potrdil. Po mojem mnenju je to edini način, ki bo najdalje vzdrževal narodno življenje, čepravno je vprašanje zadostnih predpogojev zaenkrat še odprto.

Dovolite mi, da se ob tej priliki dotaknem zadnjih volitev. Ljudstvo je z napetostjo pričakovalo izida in ko je seznało, da hočejo imeti Slovenci in Hrvatji svoji državi, je bilo zelo ogorčeno. Vedno pogostejše se pojavljajo glasovi, da so pozabljeni. Ako znači to moralno pomoč, ne vem!

Dnevne novosti.

— V Novem mestu bo v nedeljo, dne 8. t. m. ob 10. uri dopoldne shod NRS. Referiral bo o političnem položaju tajnik Podbevšek. V mestu, kakor tudi v okolici so ljudje zelo razburjeni zaradi alarmantnih vesti o odcepitvi Hrvaške in Slovenije. Kmetje se hudujejo na klerikalno stranko, ki jih s svojo politiko tira v pogubo. Toda ni še vse zamujeno. Smo pred volitvami v oblastne skupščine, smo pa tudi pred dogodki, ki zahtevajo od nas vedre pogledi. Zato je podrobno organizacijsko delo silne važnosti. Naloga začasnega sreskega odbora, ki se bo v kratkem konstituiral, bo zato odločilnega pomena.

— Minister za socialno politiko g. dr. Ninko Perić je potoval snoči skozi Ljubljano v Trst.

— Vpisovanje na dunajski univerzi. Vpisovanje na dunajski univerzi je pričelo 4. t. m. Za tuzemce traja vpisovanje od 16. do 21. t. m.

— Poštne vesti. Razpisano je odpravnikiško mesto v Tuzlaci. — Začasno so upokojeni: postarica I. kl. Antonija Zagorčan pri pošti na Rakeku, postarica IV. kl. Stefanija Hoffman pri pošti Ljubljana I., postarica V. kl. Dragotin Tertnik pri pošti v Zg. Sv. Kungoti, kvalificirana poštna odpravnikca Berta Šešterko pri pošti v Planini poleg Sevnice. — Trajno so upokojeni: kontrolor III. kl. Janko Kranjc pri pošti v Mariboru, činovnica II. kl. Franja Peterman pri pošti v Domžalah, Marjita Urbančič pri pošti v Škocjani poleg Mokronoga in Marjita Klopčič pri pošti v Radečah poleg Zidanega mosta, postarica II. kl. Marija Uran v Mariboru. — Umrli so: kontrolor II. kl. Jos. Zehnig, kontrolor V. kl. Jos. Polak, postar. Ant. Perovšek in uradni pomočnik Aleksander Kuzmin-Korovačev v Ljubljani.

— Telefonska centrala v Guštanju. Dodatno se nam poroča: V področju ljubljanskega poštnege ravnanstva so napravljeni centrali v Guštanju, o čem so bili predhodno poročali, naslednje postaje v I. pasu: Belinci, Bled 1, Bled 2, Boh. Bistrica, Brezno, Brežice, Cankova, Celje, Cerklje, Črna pri Prevaljah, Dol. Logatec, Domžale, Fram, Gorenja vas, Gornja Radgona, Grobelno, Grosuplje, Hrastnik, Ivanjki, Jesenice na Gor., Jezersko, Kamnik, Koroška, Koka, Kranj, Kranjska gora, Križevci pri Ljutomeru, Krško, Laško, Lesce, Ljubljana I, 2 in 3, Ljutomer, Maribor I in 2, Marenberg, Medvode, Mežica, Meža, Moškanjci, Murska Sobota, Muta, Novo mesto, Ormož, Planina pri Rakeku, Podnart, Podplat, Poljane nad Sk. Loko, Poljčane, Polzela, Pragersko, Pristava, Ptui, Rače, Radeče pri Zid. mostu, Radovljica, Rakek, Redča na Paki, Ribnica na Pohorju, Ribnica na Dolenskem, Rimske Toplice, Rogaska Slatina, Rogatec, Ruša, Selca nad Sk. Loko, Sevnica, Slatina-Radenci, Slovenjgradec, Slov. Bistrica, Središče ob Dravi, Straža, Strnišče, Sv. Jakob v Slov. goricih, Sv. Janez ob Boh. jezuru, Sv. Jurij ob j. z., Sv. Lenart v Slov. gor., Sv. Marjeta pri Moškanjcih, Sv. Pavel pri Prebolu, Sv. Peter v Sav. dolini, St. III v Slov. goricih, Sk. Loka, Smarje pri Jelšah, Sočanje, Store, Trobovje 1 in 2, Trebnje, Trzin, Velenje, Velika Nedelja, Višnja gora, Volnik, Vrhnika, Vuhred, Vuzenica, Zavrč, Zg. Sv. Kungota, Zidani most, Zalec, Železniki in Ziri: v II. pasu pa: Dol. Lendava, Prosenjakovec. Opomba: Pogovori med Guštanjem in Prevaljem se smatrajo za krajevne.

— Naznanila o nalezljivih boleznih so oporočena poštine. Zdravstveni odsek za Slovenijo namerava uvesti tiskovine: »Naznanila o nalezljivih boleznih«, in sicer v obliki prepognjenih dopisnic. Ta naznanila bodo poštine prosta pošiljali samo zdravstvenim in zdravstveni zavodi okrajnim glavarstvom oziroma mestnim magistratom.

— Poštne pošiljke za Malo Azijo so podvržene cenzuri. Turška pošta uprava je uvedla cenzuro in pakete, ki so naslovljeni v Malo Azijo (Anatolijo), cenzuro. Od sedaj se morajo pisma in paketi, zlasti navadna in priporočena pisma, oddajati odprta in mora biti na ovitku označen naslov pošiljatelja. Besedilo mora biti kratko in lezljivo razumljivo. Dovoljen je turški, angleški, francoski in italijanski jezik.

— Lekarniško koncesijo je podelilo ministrstvo za narodno zdravje mag. pharm. Vladimiru Tomiču za otvoritev in obratovanje nove javne lekarne v Marenbergu.

— Ustava srbske pravoslavne cerkve. Koncem januarja t. l. se je sestala v Beogradu komisija cerkvenih dostojanstvenikov z nalogo, da izdela ustavo pravoslavne cerkve v naši državi. V tej komisiji se je nahajal črnogorski-birmorski metropolit Gavril Dožić, dekan bogoslovne fakultete beogradske univerze Stefan Dimitrijević, tajnik eparhijskega duhovnega sveta v Sarajevu dr. Sava Ljubibratić. Komisija je izdelala svoj načrt v nepolnih treh mesecih. Delo je bilo končano te dni in načrt cerkvene ustave je že predložen Sv. Sinodu.

— Zalosten slučaj. — Morilec svoje žene. V barakah v Zalogu je umrl Ivan Štanič, delavec na železnici svojih 43 letnih dni. Žena Marijo, zalostil jo je po precej hudem domačem prepiru v dvorani, kjer je žena napajala kozo. Pograbil jo je za vrat in jo tiskal toliko časa, da je bila žena mrtva. Mož umor mirno prizna in ne kaže prav nobenega kesa ali pobitosti. Mož ima precej zalostno preteklost. Živel je vedno v prepiru v družini. Zločin je izvršil v hipni blaznosti. Že pred pol letom je priznal sodišče, da mož ni popolnoma normalen. Osebito si je vedno domisljal in se mučil z mislijo, da mu je žena nezvesta in da ima mlajše fante, dasi tega ni mogel nikdar ugotoviti. — Svoječasnje je že zapustil dom in pobegnil zopet k ženi in zopet se je ponavil prepir in pretep. Tožil je tudi ženo na ločitev zakona, toda sodišče se je uverilo, da trpi mož na blazni ljubosumnosti, vsled česar je sodnja njegovo tožbo zavrnila. Truplo so večer zdravniško preiskali in ugotovili, da je bila žena zadavljena, moža pa so zapirali. Nesrečna žena zapušta 14 letnega sina in pa 12 letno hčerko.

— Naši optanti iz Madžarske. Optanti iz Madžarske, ki so prišli v našo državo, so imeli te dni v Novem Sadu shod, na katerem so sklenili, da zaprosijo vlado, da jih nasele vse skupaj na Ovčjem polju. Živel ne bi radi raztreseno po vseh krajih Vojvodine. Tozadevno resolucijo bo odnesla

— Žrtov osamelosti. Včeraj so našli v svojem stanovanju na Cesti v mestni log 50 letno postrežnico Apolonijo Vidigaj v zadnjih zdihih. Žena je ležala poleg postelje na tleh, glavo pa je imela stisnjeno pod neko težko klopico. Ko so jo dvignili, je žena umrla. Pogrešali so jo že dva dni in reva se je dva dni mučila in umirala na tleh. Bila je božastna, padla je s postelje, zarila se je pod klopico in si ni mogla pomagati. Poškodbo ima samo na glavi in sicer vtisk od stolice, znakov nasilnosti pa niso našli.

— Ukraden voz. Posestniki Jeri Nagelj pri Novem mestu je ukradel neznan tat komplet gospodarski voz izpod kozočala, vreden 8000 kron. Voz so sledili do Beršljina, kjer ga je pripeljal tat na cesto.

— Razne tatvine. Posestniku Antonu Mačku iz Praprotnice pri Velcovem je ukraden izpred Burgerjeve gostilne v Kranju kolo znamke »Panzer«, vredno 8000 kron. — Na progi Sunja-Brod je ukradel neki čedno oblečen žepar v vlaku posestniku Luki Santaricu listnico, v kateri je bilo 20.000 dinarjev. — Služkinji Antoniji Repičevi v Ljubljani v Cerkveni ulici 5 je bila ukradena iz omare srebrna ženska ura in ovratna verižica, vredna 2000 kron. — Iz dvorišča mesarice Franciške Česek na Dolenski cesti je bilo pokradeno za okroglo 3000 kron perila, ki se je sušilo. — Iz skladišča trgovine Bahovec na Sv. Jakoba nabrežju je ukradel neznan tat slugi Jožetu Oven dva suknjiča in športno čepico. V enem suknjiču je imel Oven listnico z 140 kron denarja in pa pošto potrdilo za dvig vrednostnih pošiljatev na ime Franja Oven, Amerika, Cleveland. — Pri poštnem nabirniku na glavnem kolodvoru v Ljubljani je bila ukradena Albini Mulej iz Bodeš pri Bledu rjava usnjata torbica z vno karto do Bleda in denarnica s precejšnjo vsoto denarja. — Izpred Gorčeve trgovine v palači Kreditne banke na Dunajski cesti je bilo ukraden uradnemu slugi Francetu Nosanu kolo znamke »Adler«, vredno 4000 kron. — Izpred stanovanja Franca Rebernika na Kodeljevem pa kolo znamke »Puch«, vredno 6000 kron.

— Zadržana Zveza v Celju in politika. Načelstvo Zdravstvene Zveze v Celju nam z ozirom na članek pod cit. naslovom v štev. 55 našega lista z dne 4. t. m. sporoča, da Zveza zadnje mesece sploh ni odpravljala nobenih zadruških kreditov, najmanj pa še na 8 dni. V slučaju V. P. pa sploh ne gre za noben kredit, temveč za ostanek kupnine za prodano posestvo, katero Zveza že dalje časa iztirja in mora seveda reči tudi ostrejšo besedo, ako se na ponovne opomine ne plača. Zvezi je nerazumljivo, kako more kdo tako popolnoma privatno zadevo spravljati v časopis, zlasti, ker nima z nikomur kot osebo, najmanj pa še s kakšno politično stranko opravka. Zveza se drži strogo načela, da nima na njeno poslovanje niti politično mišljenje članov načelstva, niti politično mišljenje strank nobenega vpliva. Za objektivnost njenega poslovanja je najboljši dokaz to, da so članjevanje pri njej združili, ki so narodno, kakor politično najrazličnejše orijentirane, — a ni došlo doslej še do nobenih diferenc, niti v internem poslovanju, niti na občnih zborih. V slovenskem časopisu se že nekaj let sem ne napada združništva in želeli bi bilo, da bi pri tem ostalo tudi v bodoče.

— Mariborski vest. V mesecu marcu je bilo prijavljenih 12 obitov, izdani sta bili dve koncesiji, odjavljen pa je bil en obit. — Pri trdnici Seif namestečnik potnik Franc Rojakovič je bil te dni aretiran radi ponašanja. Vnovič je razne zneske na račun tvrde, vendar pa je denar pridržal zase. Pri hišni preiskavi je bilo najdeno za približno 30.000 kron raznega blaga, ki ga je imenovan odnesel svojemu delodajalcu. Rojakovič, ki je živel jako razkošno, je bil izročen sodišču. — Pokrajinska uprava je dovolila mestni občini pobirati od hektolitra piva 50 dinarjev, a od navadnega žganja od hektoliterske stopnje alkohola in od vsakega litra oslajenega žganja in likerjev 20 dinarjev občinske naklade. — V sredo 11. aprila t. l. priredi v Mariboru ga. Maga Magazinič iz Beograda s svojim ansamblom baletni večer. — Neki Franc Brumec je ukradel mesarskemu vajencu Blažu Hojskemu, s katerim je pred nekoliko dnevi prenočeval skupno v konjskem hlevu, uro z verižico ter prodal oboje nekemu neznanu za 300 kron. Tat je bil izročen sodišču. — Studijska knjižnica bo zavoljo čitanja in izposojanja knjig časno dostopna vsak ponedeljek in petek od 16. do 19. ure. Kot letna pristojbina za obrabo knjig se je določil znesek 10 dinarjev, razen tega pa mora vsak izposojevalec položiti tudi jamčevino, ki jo določi knjižničar. — Mariborska podružnica »Jugoslovenske Matice« priredi dne 2. in 3. junija t. l. cvetlični dan. — Graški žid Ignacij Ben je bil zaradi tihotapstva že preje kaznovan. Kljub temu pa tega posla ni opustil in tako so ga te dni zopet zasačili s kovčgom polnim ulitih potapljenih nogavic. Blago je bilo zaseženo. Ben pa je bil oddan finančnemu ravništvu v nadaljnje postopanje. — Zanimivo predavanje polkovnika Filipovića o vesoljstvu, ki se je vršilo v četrtki v kazinski dvorani, ki se je prav dobro obiskano. Na željo, ki so jo izrazili od raznih strani, se predavanje ponovi.

— Mestni magistrat v Ljubljani kot politična oblast naroča na podlagi določila § 1 dež. zakona št. 21 ex 1870, vsem posestnikom, upravitelcem in najemnikom zemljišč na ozemlju mestne občine Ljubljanske, da najkasneje do 15. aprila 1923 očistijo vse sadno in drugo drevje zapredenih gosevic in drugega mirčesa. Ako bi se kdo obotavljal navedena opravila izvršiti v zgoraj določenem roku, dala jih bo mestna občina izvršiti na njegove stroške in bi se vrhutega kaznoval v zmislu § 5 omenjenega zakona z globo do 100 Din, v ponovnem slučaju do 200 Din, oziroma z zaporom od 12 ur do 4 dni.

— Oddaja krojaškega dela. Mestna občina Ljubljanska ima oddati v smislu službene pragmatike v delo večjo množico službenih oblek. Reflektanti naj do 12. t. m. predlože tozadevno ponudbo mestnemu gospodarskemu uradu. V ponudbi mora biti natančno označen zahtevki za eno obleko, za zimsko suknjo in pelerino.

— Čevlje kupite od domačih tovarn trditev Peter Kozina & Co., z znamko Peklo, ker so isti priznani najboljši in naicejši. Glavna zaloga na drobno in debelo v Ljubljani, Breg 20 in Aleksandrova cesta 1.

Barujte knjige za koroško mladino!
Habitacija nad Predsednim stanovanikom.

Sokolski vestnik.

— Sokolsko društvo Ljubljana I. V soboto, dne 7. aprila ob 20. uri se vrši v društvenih prostorih na trgu Tabor predavanje hr. št. dr. Pavla Pestotnika: »Sokolstvo in javna vprašanja«. Vsi bratje in sestre so vabljeni, da se v kar največjem številu udeležijo zanimivega predavanja in sledenjo debato. Prosvetni odsek sokolskega društva Ljubljana I.

— Sokolsko društvo Ljubljana I. vabi vse brate in sestre, da se udeležijo skupnega obiska ljubljanskega muzeja v nedeljo, dne 8. t. m. ob 9. uri. Zbrališče pri vrodu na Bleiweisovi cesti. Prosvetni odsek.

— Ljubljanski Sokol priredi v nedeljo, 8. t. m. (ob jasnem vremenu) celodnevni pešizlet na Sv. Katarino in Grmado. Odhod točno ob 7. uri zjutraj izpred Narodnega doma, povratek iz Medvoda v večernem vlakom ali pa peš. Vabi se tudi narasčati. Jestišne vzemite s seboj. Obleka civilna. Bratje in sestre, pohitite v čim večjem številu z nami v pomladansko naravo! Zdravot! Prednjačič zbor.

— Dramatični odsek sokolskega društva na Viču vprizori v nedeljo, 8. t. m. na večkratno zahtevo občinstva »Golgota«. Vstopnice so v predprodati pri br. Jeločniku v Rožni dolini in br. Uranu na Olincih. Začetek je točno ob 8. uri.

Sport in turistika.

— Hašk: Primorje. V soboto, 7. aprila se vrši na Igrišču Dunajske ceste velika nogometna tekma med prvim moštvom Haška in S. K. Primorjem. Začetek tekme točno ob 17. uri. Hašk je prvak zagrebškega podsaveza in spada danes med najboljša tri moštva Jugoslavije. Znan je izid njegovega nastopa proti praškemu DFC, kateremu je častno podlegel z 2 : 0. S. K. Primorje, ki se je ravnokar povrnil iz turneje v inozemstvu, kjer je častno zastopal barve Ljubljane, ima za sabo dober trening in bo tekma vsekakor športno veselezniva.

Novosti iz Primorske.

— Zblaznela ženska. Zavod »Zelenega križa« v Trstu je bil te dni obveščen, da se nahaja v Sesljanu neka ženska, ki kaže očitne znake zblaznosti. V Sesljan je prišel rešilni avto, ki je zblazneno odpeljal v tržaško bolnico. Omenjena je 32letna Amalija Učič iz Sesljana, ki že dalj časa trpi na živčni bolezn.

— Futuristi v Gorici. Na velikončno nedeljo se je vršila v mestnem gledališču v Gorici futuristična predstava. Gostom so se servirali zanimivi kratki dramski prizori s spremljevalnim glasbo ter različni futuristični plesi. Večera se je udeležil tudi znani italijanski futuristični pesnik Marinetti. Med drugimi skladbami se je izvajala tudi skladba našega komponista Marija Kogojca.

— Smrt v Ječi. V tržaškem zaporu v ulici Coroneo se je nahajal neki 40letni Anton Just, ki je bil zaprt radi raznih sleparij. Samota in premišljevanje svojega nepoštenega življenja, ga je pripravilo do tega, da se je v svoji celici obesil.

Narodno zdravstvo.

Javna zdravstvena predavanja s kinematografskimi slikami.

Zdravstveni odsek za Slovenijo v Ljubljani pripravlja javna ljudska zdravstvena predavanja na podlagi kinematografskih slik z lastnim kino-aparatom. Različne bolezni se čedalje bolj širijo med ljudstvom, čimboli se razvija industrija in obrt. Prvo mesto med vsemi zavzema jetika, ta ljudska kuga moderne časa. Pa tudi spolne bolezni in vse vrste drugih nalezljivih bolezni kužijo in ugonablajo velik del prebivalstva. Vse varnostne odredbe, ki jih zdravstveni in oblasti odredajo, nimajo in ne bodo imele uspeha, dokler ne bodo naše razumevanja med ljudstvom. Kajti najvažnejši činiel pri vseh odredbah za omejitev razširjanja teh ljudskih bolezni je ljudstvo samo. Če omo razume kajak se n. pr. v zaprtih prostorih ne sme pljuvati na tla, bo to tudi izvrševalo. Če pa tega ne umeva, se mu zdi vse le sekatura in prazno besedičenje.

Vzbudivši med ljudstvom razumevanje za javno zdravstvo, za varnostne predpise zdravnikov in oblasti, je mogoče le s sistematičnim poukom. Čim preje se začne s tem poukom, tembolje. Že otroka, ko shodi, je treba učiti na čistoto, nadaljevali je treba pouk o zdravstvu v šoli in potem v javnem življenju. Uspehi bi pri tem sigurno ne izostali. Marsikaj se je v tem oziru že storilo, pa žalibog še vedno ne zadosti, manjka delavcev in sredstev.

Zdravstveni odsek si je stavil v program prosvetiti vse prosvetni ljud. zdravja, prirejati v vseh krajih poučna zdravstvena predavanja s slikami na lastne stroške. Zaveda se ogromnega dela, ki ga pri tem čaka, pa s sistematičnim in vztrajnim delom ter s pomočjo oblasti in posameznikov upa to izvršiti.

Posebne pozornosti potrebujejo industrijski in obrtni kraji, ki so najbolj ogroženi, ker vladajo slabe socialne razmere in je zbog tega pouk ljudstva tem najpotrebnejši.

Načrt za organizacijo predavanj je že izvršen, podrobna organizacija se bo vršila sproti. Za ljubljansko okolico na primer je predvideno trideset krajev, kjer naj bi se predavalo. V vseh teh krajih prevladuje delavsko ljudstvo ter mali obrtniki in kmetovalci. In ti so predvsem ona zemlja, kamor naj seme pade in vzklje!

Pozivljam vse, ki vam je blagor naroda na srcu — in blagostanje naroda je nemogoče brez njegovega zdravja — da ob času ko bodo naznanjena predavanja za vaš kraj, skrbite za dobro udeležbo. — Sanitetni šef.

— Porodnišnica v Mariboru. Akcija za to preprosto stavbo je prišla končno čez mrtvo točko ter napravila važen korak naprej. Pred par dnevi se je vršil komisijoneli ogled zemljišča, ki je bilo dosedaj last kaznišnice in brez katerega bi bilo projektirano povečanje bolnice nemogoče. Po prizadevanju g. sanitetnega šefa dr. Katičiča se je posrečilo pridobiti bolnici obširno zemljišče, tako da je sedaj ustanovitveni nameravani objektov na sedanjem prostoru bolnice izvedljiva. Pri tej priliki se je dosegel tudi popoln sporazum vseh faktorjev glede napeljavne skupne kanalizacije v bolnici in kanižinici. Da so se ta vprašanja tako ugodno rešila, gro ne mala zasluga tudi gospodu načelniku ministrstva pravde dr. Kostiču, ki je z izvanrednim razumevanjem omogočil rešitev teh perečih vprašanj.

Iz raznih krajev naše krajevine.

— Zanimiva sarajevska policijska kronika. Srednješolci so priredili na trgu turistični koncert z najrazličnejšimi instrumenti, med katerimi so igrali posebno ugodno lesene raglje in različne druge klovnašne posode. Glasbeniki so bili odpeljani na policijo, instrumente pa so shranili v kriminalni muzej. — Te dni je nastopil v Sarajevu mladenič in trdil, da je papaž Pij X. in da prihaja z Marsa. Odpeljan je bil v bolnico.

— Razbojniški napad pod Lovčnom. Te dni so napadli neki razbojniki na tretji serpentin pod Lovčnom potniški avtomobil in ga ustavili. Potniki so morali izstopiti in razbojnikom oddati vse svoje dragocenosti in denar. Nekemu trgovcu so slekli tudi obleko in ga pustili v sami srajci. Po končanem ropanju je razbojniški poglavar ukazal, da morajo iti vsi potniki v Kotor peš, šofer pa se ni smel ganiti z mesta, dokler niso oni spravili svoj plen na varno. Roparji so bili oblečeni v vojaške uniforme in zelo dobro preskrbljeni z orožjem in municijo. Po njihovem govoru sodeč, so bili vsi Črnogorci. Njihovo zasledovanje je ostalo brezuspešno.

— Iz žalosti za možem in sinom. V svetovni vojni je med drugimi padel tudi neki Milenković iz Kamunde ter njegov sin. Po smrti svojega moža in sina očinca je postalja nesrečna žena, oziroma mati Slavka vedno bolj otožna, dokler se ni končno te dni obesila. Njena tragična smrt je vzbudila sočutje vseh sovaščanov.

— Za čast svoje sestre. Posestnikov sin Pramberger iz Tomašanca je nerad gledal, kako je njegova sestra Marija govorila z nekim sovaščanom, ki je bil že poročen in oče enega otroka. Nekega večera ga je počakal pod oknom svoje sestre in ko je prišel tja nočni vasalet, ga je udaril s sekuro po glavi. Rana ni bila smrtno nevarna in si jo je napadeni rajši sam izpral, kot da bi o tem dogodku obvestil orožništvo in poiskal zdravniško pomoč. K temu ga je seveda v prvi vrsti gnal strah pred svojo ženo. Ker pa je rano zanemarljivo, se mu je ognjila in šesti dan je umrl. Pred svojo smrtjo je bil izpovedal, da ga je ubil brat njegove ljubice. Radi tega uboja se je moral Pramberger zagovarjati pred osleškim sodiščem, ki ga je obsodilo na tri leta težke ječe in znatno odškodnino ženi in otroku umorjenega.

— Parni valjar podli kavarno. Kakor druga mesta, so si omlitile tudi Užice svoj parni valjar, ki tehta preko 130 stotov. Te dni je parni valjar vršil svojo službo v stinski ulici. Ko je prišel do vrha, je naenkrat zmanjkalo pare in valjar je prišel z vso brziho drveti navzdol. Tam se je zaletel v kavarno in jo popolnoma porušil. V kavarni so se k sreči nahajale samo 4 osebe, ki so jih še pravočasno izveljki izpoda razvalin.

— Ako mož, zakaj ne bi jaz, si je mislila neka sarajevska žena, potem, ko se je dolgo trudila, da bi svojega moža pregovorila, da ne bi zahajal v gostilne. Nekega večera se je vjezdila in šla v gostilno. Tam si je izposodila 100 dinarjev in pričela piti. V drugi gostilni je naletela na veselo družbo, ki jo je rade volje sprejela v svojo sredo. S to družbo je obiskala še nekaj lokalov, dokler se ni končno znašla s svojim možem. Mož jo je debelo pogledal in pregovarjal, da bi šla domov. Njej pa ni šlo v glavo, da bi bila umestna dvojnica mera. Končno se je mož vjezil in jo prav počeno pretepel. Družniška drama se je končala na policiji, kjer sta bila oba kaznovana radi kaljenja nočnega miru. Tako je izpadel prvi večer, ko je poskusila žena biti enakopravna z možem.

— Kino Matica predvaja od 8. do 13. aprila senzacijsko dramo v dveh delih »Le-teč avtos«. V glavni ulogi svetovnoznani Harry Piell. Borba med Piellom in velikomestni zločinci se razvija do skrajnosti in je polna burnih in pretresljivih prizorov. Največja senzacija tega filma je umetniško tehnična stran in naravnost virtuoze sposobnosti Harry Piella. Od 14. do 16. aprila znana dramatičacija dela »Hancice pot v nebesa« po motivih Gerharda Hauptmanna.

Borzna poročila.

Zagreb, 6. aprila. Devize. Dunaj 0.1415—0.1424, Berlin 0.475—0.477, Budimpešta 2.25—2.35, Italija 497—501, London 467.50—469.50, New York, ček 99.50—100, Pariz 650—653, Praga 299.50—300.50, Švica 1847.50—1957.50, Varšava 0.24—0.2425. Valute. Dolarji 97.50—98, avstrilske krome 0.141—0.1415, češkoslovaške krome 0—295, 20 kron v zlatu 350—0, francoski franki 648—651, napoleondori 340—353, lire 491—493.

Zagreb, 6. aprila. (Priv.) Devize: New York 99.50—100, Pariz 650—653, Švica 1847.50—1957.50, London 467.50—469.50, Amsterdam 39.40—39.60, Dunaj 14.15—14.24, Praga 299.50—300.50, Budimpešta 2.25—2.35, Italija 497—501, Berlin 47.50—47.70. — Valute: Dolarji 97.50—98, lire 491—493.

Beograjska borza je bila danes radi praznika zatvorjena.

Curih, 6. aprila. Otvoritev: Berlin 257, Holandija 213.60, New York 543.25, London 25.37, Pariz 35.55, Milan 27.05, Praga 16.20, Budimpešta 12.50, Zagreb 5.40, Sofija 4.10, Varšava 1.40, Dunaj 76.50, avstr. krome 78.

Curih, 6. aprila. Zaključek: Berlin 258, Holandija 213.65, New York 544, London 25.41, Pariz 35.75, Milan 27.05, Praga 16.25, Budimpešta 12.50, Zagreb 5.42.50, Sofija 4.10, Varšava 1.40, Dunaj 76.50, avstr. krome 78.

Praga, 6. aprila. Dunaj 4.675, Berlin 15.875, Rim 170.25, avstrilske krome 4.69, Budimpešta 76, Pariz 221.25, London 160, New York 34.20, Curih 631.75, Beograd 34.625.

Dunaj, 6. aprila. Devize. Beograd 705—707, Berlin 3.33—3.43, Budimpešta 76, Pariz 221.25, London 160, New York 34.20, Curih 631.75, Beograd 34.625.

Dunaj, 6. aprila. Devize. Beograd 705—707, Berlin 3.33—3.43, Budimpešta 15.25—15.35, London 331.300—331.900, Milan 3521—3529, New York 71.050—71.200, Pariz 4644—4656, Praga 2127—2133, Sofija 544.50—545.50, Curih 13.065—13.095. Valute: Dolarji 70.725—71.025, levi 5.23—5.27, nemške marke 3.20—3.50, angleški funti 329.600—330.600, francoski franki 4585—4615, lire 3487.50—3522.50, dinarji 700—704, levi 325—327, švicarski franki 12.970—13.030, češkoslovaška kroma 2110—2120, madžarska kroma 13.40—13.60.

Berlin, 6. aprila. Dunaj 29.52, Budimpešta 478, Milan 104.737, Praga 62.692, Pariz 138.403, London 97.579.68, New York 21.022.24. Curih 285.782, Beograd 34.625.

Gospodarstvo.

— Konji na račun reparacij. Reparacijska komisija v Parizu je določila da dobi naša država na račun reparacij od belgijske in francoske živine 4800 konjev, ker sta Francija in Belgija izjavili, da ne potrebujejo te vrste živine.

INDUSTRIJA.

— Industrija v Sloveniji. V Sloveniji je protokoliranih 64 industrijskih podjetij. Od teh jih odpada na lesno industrijo 18, na industrijo živil 6, na industrijo spiritusov 5, na kemijo 9, na električno 3, na papirno in kartonažno 2, na stavbeno 3, po 1 na montansko in slankarsko in 2 na kovaško. Od vseh teh podjetij jih je 28 društev z omejeno zavezo, 3 delniške družbe, 1 komanditna, ostala podjetja pa so ali javne trgovske družbe ali samostojna podjetja posameznih industrijcev.

— Tobačna tovarna v Banji-Loki. Monopolna uprava je dovolila potrebne kredite za zgradbo tobačne tovarne v Banji-Loki.

— Tovarna orožja v Bosni. Skokovce tovarno v Plzinu so poslane nekaj strokovnjakov v našo državo, da preiščejo pogoje, pod katerimi bi se mogel prenesti del Skokovih orožnih tovarn v našo državo. Poleg tega je obstojal že popravljen načrt, prenesti neko kompletno tovarno orožja iz Avstrije v našo državo. Vojno ministrstvo je tudi že odposlalo posebno komisijo strokovnjakov, da preišče teren v Bosni, kjer bi bilo najpriljubnejše mesto za zgradbo take tovarne, ker se nahajajo tam tudi veliki železni rudniki.

— Zanimanje Švice za naše rude. Neka velika švicarska tvrdka je poslala svoje zastopstvo v našo državo, da prouči razmere v našem rudarstvu. Najbolj jo zanima manganova ruda v Bosni, katere namerava naročiti za poskus 200 do 300 vagonov.

— Težave v madžarskem gospodarstvu. V sled silnega in trajnega padanja madžarske krome je zelo narasla draginja. To je napotilo delavstvo v Madžarski, da zahteva povzvišanje svojih plač. Ker se nahajajo tudi podjetniki v precej neugodnem položaju, je računati s postrvitvijo gospodarske krize na Madžarskem.

— Izvor volne iz Madžarske. Še pred pričetkom nove kampanje volne je prodal madžarski kreditni zavod za 10 milijonov lir volne v Italijo in je prejel kot prejemek za to datave 5 milijonov lir. Madžarska vlada je izvoz dovolila v interesu izboljšanja krone, toda vse tekstilne tovarne so proti temu protestirale z motiv

Šah.

Kar pomnilno, ni imela Ljubljana še daleč redke prilike pozdraviti v svoji sredi kar 3 odlične umetnike šahovske znanosti. Zavedajoč se tega dejstva, so priredili ljubljanski šahisti in prijatelji šaha 5. t. m. pri Roži kot pozdrav sestanka mojstrov dr. Milana Vidmarja, prof. Asztalosa ter Vladimir Vukoviča intimo čajanko, ki je v zorniku pokazala, kako zna spoštovati Ljubljana zašuge, ki so si jih iztekli veliki 3 mojstri na miloljubni, pobratimski šahovski poljani.

Združeni mojstri so priredili združeno konsultančno (posvetovalno) igro z najboljšimi igralci »Lj. šah. klub«, o katere poteku in izidu bomo še poročali.

Danes se obeta vsem prijateljem šaha in šahistom zopet prvotni šahovski užitek. Mojstri šahovski triumvirat priredi v veliki dvorani hotela Bellevue točno ob 8. uri zvečer interesantno simultanko, pri kateri bodo odlični mojstri, zaporedno se menjaje, preigrali tekmo najkrajšega časa partije z vsemi igralci, ki se udeležijo te zanimive produkcije. Obetajo se za to prireditelju gostje iz cele Slovenije — zato se moramo ljubljanski šahisti požuriti, da s častnim uspehom in največjo udeležbo zastopamo šahovski ponos bele Ljubljane.

Za kible in prijatelje šaha je preskrbljeno, da pridejo pri tem prvotnem konsultančnem užiku tudi na svoj račun. — S šahovskim pozdravom kličemo vsem tudi vam, reakcionarci in konservativci s snemem poletu duha, in vam, neverjetni tomaži, ki dvomite o eksistenci čudežev, skleno dobrodošlico.

I vam, cenj. dame in prijatelje šaha: na avdience v soboto na »Bellevue«.

Pravi klasicizem ne omejuje niti ne obrezuje; ne drži se tolikanj stare mere, kolikor ustvarja; odvraca se od zastaralih in noče varjeti, da je že vse povedano.

(André Gide.)

Z moč. »Shakespeare se ne sme majkati niti kot peromazec srednje mere, kot šele kot veleumen pisatelj.«

(Tolstoj.)

Niti od najzmernejših državnikov ne javi, da bi narodom prihranili šibo vojne.

(Thiers, 1872.)

Zahtevajte v vseh javnih lokalnih JUTRANJE NOVOSTI!

Emil Gabornau:

Akt štev. 113.

Roman.

(Nadaljevanje.)

OSEMNAJSTO POGlavJE.

Samo z veliko nevarnostjo in neskončnim napotom se je posrečilo Gastonu, ko je Valentino zapustil, uiti. Brez udanega in izkuženega vodnika, starega Menoula, ne bi bil nikdar prišel na ladj.

Ker je pustil Valentini dragocenosti svoje matere, je imel sario 920 frankov, kar ni moglo zadostovati za vožnjo za človeka, ki je ravnokar ubil dva človeka. Toda stari mornar Menoul si je vedel pomagati.

Gaston se je skril v neki pristavi v Camaragui. Menoul pa je šel v Marseille ter je že prvi večer izvedel v raznih gostilnah, da bi kapitan Warth, pomorščak brez predhodkov prav rad sprejel na svojo ameriško trijambornico odločnega človeka, ne da bi vprašal za njegovo predživiljenje.

Ogledal si je ladj ter spil s kapitanom kozarec ruma potem se je stari Menoul vrnil h Gastonu.

»Če bi šlo za mene,« je rekel, »bi bila stvar v redu; toda Vi!«

»Mislim, da je dobro tudi za mene,« je odgovoril Gaston.

»Vidite, treba bo prijeti za delo,« je rekel Menoul. »popolnoma kakor vsak pomorščak bo te morali delati. Da povem resnico, se mi ladj ne zdi kaj posebna in kapitan je čuden človek, rekel bi da je predrt duša.«

»Meni ne preostaja nič, izbirati ne morem.« Stari Menoul se ni motil. Komaj je bil Gaston osemindeset let na ladj »Tom Jones« je vedel že brezdvomno, da ga je vrgla usoda sredi med četo roparjev najhujše vrste.

Toda če je bil tudi obsojen, da je moral mesece preživeti med temi ljudmi, kaj ga je to brigalo! Misli so mu uhajale pod drevesa na La Verberie k ljubljani Valentini.

Kaj bo z ubogim otrokom sedaj, ko ni bilo njega, da bi jo ljubil, tolažil in branil!

K sreči ni imel časa za premišljevanje. Moral se je navaditi na delo pomorščaka ter je moral napeti vse svoje sile, da je zmogel delo, katerega so drugi pomorščaki valeni že od mladih nog.

To je bilo za njega dobro. Telo se je utrdilo ter je omililo muke njegove duše; samo kadar je moral stati na noči na straži, če je bilo vreme lepo in ni bilo dela, se je baval s prihodnostjo in vstajale so mu mučne skrbi. Pač je prisegel, da bo v trah letih bogat, toda le želja poleta tako, resnica se plazi, kakor polž. Po vsem, kar se je govorilo okrog njega, pač ni bil na poti do bogastva.

Morda se je peljal »Tom Jones« enkrat v Valparaiso, vendar je sedaj krenil pač na najdaljšo pot tja. Najprej je hotel kapitan Warth v Guinejski zaliv, da naloži, kakor se je izrazil smeje, tovar ebevine.

Ladja, na kateri je bil sedaj Gaston de Clam-rana, je bila ena izmed onih, ki jih je takrat svobodna, človekoljubna Amerika vsako leto odposiljala več sto, da pripelje zamorske sužnje.

Ko je Gaston to zapazil, ga je obvičala jeza in

Izpred sodišča.

TEPENA PIJANKA.

Cevljarski mojster na Jesnicah Jože Cerne je bil obsojen v Kranjski gori na 48 ur zapor, ker je udaril na hrušči Družnikov s knoflo po glavi.

Pri vsiklicni obravnavi so ugotovili, da je bila žena, ki je priznala pijanka in o kateri je celo njen mož rekel, da naj jo za kakih 6 mesecev zaprejo, da si bo malo odpohil, silna in pijana tako, da so jo celo orožniki odlovlili, ko je prišla, da ovadi Cerneta. Kje se je pijanka poškodovala, ni znano. Senat je razveljavil prvo sodbo in je Cerneta oprostil.

KER NI OZNACIL CEN

svojege blaga v prodajalni v Boh. Bistrici. Je bil obsojen Miho Grobotoč v Radovljici na 12 ur zapor in na 50 din denarne globe. — Pri vsiklicni obravnavi je mož ugotovljaj, da je imel cene napisane s kreda na predalih, pri blagu pa na posebnih listkih. Bil je vester trgovec, v zadnjem času pa je morda trgovlao le malo zanemarljvsiel razburjenosti osobito, ker je uirpel pri zadnjem požaru na Boh. Bistrici jako obšutno škodo. — Sodišče je kljub temu potrdilo prvo obsodbo radovljiškega sodišča.

ZOUBLJENA URA.

Tekom poletja je našla Ivana Zupana iz Zasipa tlik pred svojimi dvoriščnimi vrati moško uro. Ker se je izvršilo v istem času več tatvin, je sumila žena, da je zgubil to uro gotovo človek, ki ni imel nobenega posla na dvorišču. — In rekla je: »Tisti, ki je zgubil uro, ni nobil poštene poti na dvorišču.« — Uro pa je zgubil I. Sušan in je tožil ženo radi teh besed. Zupanova je bila obsojena na 150 din. globe ali 24 ur zapor. — Ker je žena pri vsiklicni obravnavi uverila sodni dvor, da ni mislila žaliti naravnost Lukana, marveč je govorila to le splošno in takrat, ko še ni vedela, da je ura Lukanova, jo je sodišče oprostilo.

KAZNOVAN SEJMARI

Bilo je 11. dec. na sejmu v Ljubli. Med drugimi je prišel na sejem tudi trgovec iz Vodmata, postavil svojo kolibo, razložil blago, pri tem pa je pozabil označiti cene razstavljenega blaga. Orožniki je njeega in še 5 tovaršev naznanili in mož je bil kaznovan na 24 ur zapor in 50 dinarjev globe. — Mož se je pritožil in ugovarjal, da takrat, ko je prišel orožniki, še ni imel vsega blaga razstavljenega, bude urejene in tudi vseh cen še ne označenih. Sodišče je njegovo vzklik zavrnilo in mož bo sedel in plačal.

NOČNA POLOMIJADA.

Bilo je okoli 2 ponoči. — Lepa noč — ko se je vračala vesela družba dijakov proti svojim domom po dobri zabavi v raznih gostilnah, v veselem razgledu razpokoženja. — Šli so po Selenbergovi, Prešernovi ulici preko Marijinega trga po Sv.

Petra cest. — Glasni kot so bili, so prišli v konflikt s tremi stražniki. Nastalo je prekanje in končno neuh naston, ki je imel za posledico, da so trije stražniki malo preostro pograbili veselo ponočnjake. — Vsi trije stražniki so bili obsojeni pri okr. sod. na denarne globe. Stražniki uverjeni, da niso zaslužili nobene kazni in da niso prekorajili svojega delokroga, so se pritožili in ponudili razne priče, ki bodo ugotovile, da so bili dijaki pač nekoliko poškodovani, pač pa so zakrivilli poškodbe sami. — Na predlog drž. pravdnika, da naj se zaslišijo vse priče, ki jih navaja prizivni spis v svrhu razčiščenja cele zadeve, je bila obravnava preložena.

NERODNA OGRAJA.

Naslonil se je Viktor Marchetti 17. januaria ponoči na leseno ograjo ob Ljubljani. — Ograja, slaba lesena se je podrla in fant je padel. — Iz jeze je pograbil kos ograje in jo vrgel v Ljubljano. — Obsojen je bil z ozirom na škodo, še več pa na nevarnost obrežnega zavarovanja na 24 ur zapor in mora plačati poškodbo. — Mož se je pritožil in je dosegel toliko, da se mu je spremenila z ozirom na to, da je drugače na dobrem glasu, v denarno globo 50 dinarjev, a čemur je bil mož zadovoljen.

PAZITE!

Za orožje je treba orožni list. — Ker tega ni imel je bil obsojen neki vajenec na 50 din. globe, ker si je kupil samokres in si ni pridobil orožnega lista. Fant se je zagovarjal, da ni imel namena, da si samokres obdrži, marveč le, da ga z dobičkom proda. Kljub temu bo moral dečko to globo plačati.

DOKAZ — VRECA.

Marita Loboda iz Bizovice je kupovala od malo slabomnega sosedovega fanta Mihe Babnika razne poljske pridelke, katere pa je fant ukradel doma. — Neki večer okrog 11. ure po noči, pa so fanta zasledili, ko je nosel vrečo čebule današnji obsojenki. — Žena je bila obsojena radi nakupa ukradene čebule na 7 dni zapor in v poplačilo stroškov. Pritožila se je in skušala izvitj ter se oprostiti na kar pa je drž. pravdnik pripomnil samo, da je glavni dokaz in to je njena vreča, ki jo je dala fantu, tu. — In obsodba drži.

OD LJUBEZNI DO SOVRASTVA

Je le en korak. — Tako je povedal drž. pravdnik fantu Janezu Tegelj iz Iške Loke, ki je bil obsojen, ker je udaril svojo nevesto Režiko po glavi, jo opoval in ji grozil, da jo ubije. — Okrajni sodnik mu je prisodil za to težno pobožanje po svoji maniri 1 teden zapor in 1000 kron za bolečine, ki jih je pretrpela Režika vsed nežne roke svojega ljubimca. — Ona je noseča in trdi, da je on oče. — On se tega brani in je izrazil pri udarcu z besedami: »Kaj hudič, pa mene dobiš.« — Fant je prijavil vzklik, ki pa je bil zavrnjen. Plačati bo moral stroške in škodovati Režiko za bolečine, poleg tega pa bo sameval 1 teden v zaporu.

Drobtine.

* Najdebelejša žena sveta. Vsem je znano, da skoraj v vsem prednjačijo ali Amerikanci ali pa Francozi, nič čudnega torej, ako imajo tokrat Francozi najdebelejšo žensko. Omenjena gospa je 41 let stara in srečna mati 10 otrok. Tehta pa malenkostnih 350 kg. Ženska je pa precej prebrisana in sedaj namerava to svojo debelost izkoristiti v prid svojem. Potovala bo okoli in se bo za majhno vstopnino kazala v cirkusih, varijeteh in sličnih krajih. Edino težavo pri potovanju ji bo povzročala njena debelost, ker se ne bo mogla spraviti v osebni voz. Njena okroglost se bo že morala zadovoljiti z družbo konj in rogata živine.

* Čudež moderne kirurgije. Iz Londona poročajo: Po štirideseti operaciji v obrazu je mlad mož v Cardiffu, ki mu je v vojni granata odgrajala del obličja, ves vesel, ko ima zopet pravičen obraz, zakaj na njem je opaziti le nekaj neznatnih brazgotin. V štirih letih, ki jih je preživel v bolnici, so mu kirurgi najprej popravili nos, potem pa gorajo ustno. Pozneje so mu skoraj popolnoma obnovili očihte in konec vsch teh operacij so mu prišli košček kože z vratu na zgornjo ustnico, kjer je imel svoje dni močne mustače. Ta težko ranjeni vojak se danes lahko ponaša tudi z bogatimi brkami na novi usni.

* Samobitna vrnolobnega. Na Dunaju je vzbudil veliko pozornost neki 45letni mož, ki se je prijavil policijskemu nadzorniku ter izjavil, da je hotel umoriti neko poštarico in ji odvzeti ves denar. Očenejan je bil na stražnico, kjer so ugotovili, da se mu je omračil um. Nadalje je izpovedal na policiji, da je umoril tudi celo svojo družino. Te izpovedbe seveda ne odgovarjajo resnici.

* Velik požar. Kakor poročajo listi iz Aten, je uničil v Solunu požar petrolejsko skladišče. Škoda znaša dva milijona drahem.

* Samomoril v Ameriki. Predsednik ameriškega društva za zaščito človeškega življenja je izdelal za leto 1922 statistiko samomorov. Po tej statistiki se je prošlega leta usmrtilo v Zedinjenih državah 12 tisoč ljudi. Med temi osebam se je nahajalo 79 milijonarjev, okoli sto velikih industrihalcev, 84 zdravnikov, 52 sodnikov in advokatov, 50 profesorjev, 38 dijakov in 19 duhovnikov. Žene ne predstavljajo v tem velikem številu niti ene tretjine. Najstarejša žena, ki se je usmrtila je bila stara sto let.

* Smet znamenitega zamorskega kralja. Po poročilih angleških listov je te dni umrl najznamenitejši poglavar črncev kralja Kuma v 93. letu svojega življenja. Ta kralj je vladal v Bečuanu skozi 50 let. Vladal je popolnoma samovoljno, vendar pravično. Posebno se je odlikoval po svoji strogosti napram onim, ki so kršili prepoved uživanja alkoholnih pijač, ki je bilo najboljše orožje kulturnih Evropejcev v boju proti zamorcem.

* Maščevanje odklonjenega ženina. Pariški listi poročajo o groznem zločinu, ki ga je izvršil neki Leclerc. Neko pošteno deklo iz meščanskih krogov se je spoznalo z nekim 24letnim mladenčcem. Ta se je v deklco zelo zaljubil, in je zaprosil za njezo roko. Oče je bil previden in ga je kljub temu, da mu je ženinov nastop ugajal, odlošvil z izgovorom, da dobi odgovor v par dneh. Oče je šel med tem časom na politcijo, da se informira o svojem bodočem ženinu. Tani je zvedel, da ima posla z zelo nevarnim hudočdelcem, ki je že par let osedel v pariških zaporih. Takega ženina seveda oče ni mogel dovoliti svoji pošteti hčerki. Ko je prišel ženin po odgovor, ga je oče kratkoma odlošvil. Od tedaj naprej je dobivala družina večkrat grozila pisma, tako da je morala končno zaprositi policijo za pomoč. Radi večje varnosti so se tudi preselili v popolnoma drug del mesta. Nekaj večera pa je prišel v njihovo novo stanovanje užaloščen ženin in je ustrelil očeta, mater in hčerko. Nad poslednjo se je maščeval še na ta način, da jo je smrtivo zelo razmesaril. Policiji je uspelo, da se je morica polastila in ga predala sodišču, kjer se bo moral zagovarjati radi trojnega umora.

* Skorbati v madžarskih zaporih. Pred par dnevi smo poročali, da je umrl v zaporu morilec grofa Tisze, nadporočnik Hüttner, ki je bil obsojen na 15letno ječo. Listi so poročali, da je umrl na jetiku. Sedanja poročila pa pravijo, da je kaznenice zaprosil svojega odvornika, da bi se proces obnovil, ker bi rad iznesel neka dejstva, katere je prej zamočal. Par dni na to, ko so izvedeli za njegovo namero, se je razširila vest, da je Hüttner umrl na — skorbuto. V zadnjem času je to že drugi politični kaznenec, ki je umrl na skorbuto, ki bi rad nekaj povedal.

* Muhe govori. Ameriški listi poročajo, da je neki tamošnji učejak ugotovil, da muhe govorijo. Njegov govor je podoben rezgetanju konj v daljavi. To je odkril s pomočjo mikrofona. Pod aparat je postavil dve muhi in jih omražoval dve celi uri, kako sta se nekovarjali. Nekoliko časa je govorila ena, potem zopet druga, in sicer na način koniskega rezgetanja. Kakor hitro jih je oddalil, ste obe umolknili. Kadar pa sta se približali, se začeli zopet brbljati. Dosleda je znano, da imajo muhavje poseben način medsebojnega občevanja. Vendar pa ni ugotovljeno, da dajajo od sebe glasove, ampak da se medsebojno tipljejo. Radovedni smo, kaj bodo Amerikanci še vse odkrili.

* Letalska služba Berlin — London. — Kakor poroča »Vossische Zeitung«, bo 16. aprila t. l. pričela angleška družba Daimler z dnevno letalsko službo med Berlinom in Londonom.

Glavni urednik: Ivan Podržaj.

Odgovorni urednik: Miha Gaberšek.

Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.

sram, vendar pa je bil pameten zadosti, da je prikril svoja čuvstva. Vsa njegova zgovornost ne bi bila mogla spraviti kapitana s poti, kjer je imel nad 100 odstotkov dobička, kljub francoskim in angleškim križarkam, kljub raznim nezgodam med zamorci in raznim nevarnostim.

Pri moštvi je vžival razmeroma velik ugled zaradi njegovega doživljanja, o katerem je stari Menoul nekaj povedal, in tega ugleda ni hotel izgubiti. Moičal je torej ter sklenil, da pri prvi ugodni priliki zapusti ladj. Toda prilike ni bilo nikdar.

Čez četrta leta ni mogel gospod Warth več pogrešati Gastona. Spoznal je njegove sposobnosti ter mu je bil zelo prijazen, klical ga je k svoji mizi ter se rad razgovarjal z njim, celo igrala sta včasih.

Ko je drugi krmilar umrl, je postavil Gastona na njegovo mesto.

Tako se je udeležil dveh voženj v Guinejski zaliv, pomagal na dveh ekspedicijah odpeljati tisoč zamorcev jih spraviti na ladj in stražiti med vožnjo ter končno izkrcati skrito na brazilski obali.

Tri leta so bila pretekla, odkar se je bil Gaston v Marseille vkrcal, ko je »Tom Jones« dospel v pristanišče Rio de Janeiro ter se je mogel ločiti od kapitana Wartha.

Poti so bile Gastonu vsaj nekaj nesie. Ko je stopil v Brazilijo na suho, si je bil prihranil 12.000 frankov.

V dokaz, kako se mu je studila kupčija kapitana Wartha, naj navedemo, da ga je zapustil v trenutku, ko bi bil mogel s svojim majhnim kapitalom napraviti velik dobiček.

Tudi ni bil to več plemeniti in ponosni Gaston, ki ni poznal gorja, in kateremu se je bila mala vila na La Verberie z dušo in telesom udala. Zaman zanikamo neugodni vpliv slabe družbe. Kakor so veter, morje in solnce potemnil in ožgal njegovo kožo, tako so se v družbi njegovih tovaršev izpremenila njegova čuvstva in srce mu je bilo trdo. Spominjal se je še Valentine, kateri je bil poklonil svoje srce; če mu je bila Valentina žena, ki jo je najbolj ljubil, toda ona ni bila več edina.

Tri leta so minila. Morda je Valentina vendar čakala na njega. Predno je kaj storil, je pisal v

Beaucaire nekemu prijatelju, kateremu je popočinoma zaupal. Željno je pričakoval vesti iz domovine, od svoje rodbine in od prijateljev. Tudi svojemu očetu je pisal. Prej že mu je skušal poslati, kadar mu je bilo le mogoče, pisma.

Sele čez pol leta je dobil odgovor. Vse skupaj je izvedel, da je oče umrl, da Louisa ni na Francoskem, da je Valentina omožena in da je on sam obsojen na neki let ječe.

Pismo ga je popolnoma potrla. Sedaj je bil sam na svetu, brez domovine, ončasčen. Valentina je bila omožena, življenja mu ni imelo več cilja.

Na nič ni mogel več verjeti, ker ga je Valentina pozabila in zatajila, ker ni imela moči, da bi držala svoje prisige, ker ni imela potrpljenja čakati na njega.

V njegovem obupu je skoraj pogrešal »Tom Jonesa«, s strašnim črnim tovorom, z življenjem polnim razburjenja, nevarnosti in zmag držnih pomorščakov, ki umro ali na težkih vrečah, polnih dolarjev ali pa dvajset čevljev visoko v zraku obešeni na jadro.

Za naše malčke!

Najcenejše in najhvaležnejše darilo našim malim je:

Moj zverinjak

knjiga s 45 slikami in k tem spadatajimi besedilom, za pouk in kratek čas Din 5—

Moji ljubčki

živalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu Din 8—

Mladi slikar

10 tiskanih predlog za porbarvanje z akvarel — barvam ali pastel — barvniki Din 3—

Črnpeter

staroznana, vesela družabna igra za zimske večere. 1 igra Din 3—

Vse se dobi v

zvezni tiskarni

in knjigarni

v Ljubljani, Wolfova ul. 1.

Oglašujte

v

„Jutranjih

Novostih“.

L. Mikuš, Ljubljana

Mestni trg 15

izdelovatelj

dežnikov

Na drobno! Na debelo!

Zaloga

sprehajalnih

palic.

Popravila točno in solidno.

Poslušajte!

Naznanja se Vam, da kupite sušno, volno, eflir, platno, hlače, vino, modrovino ter sploh vso manufakturno robo in perilo radi velikanskega in direktnega importa najceneje v veletrgovini

R. Stermecki, Celje.

Ilustrovani cenik zastoji.

Več časopisnega papirja

na prodaj.

Kje, pove uprava lista.